

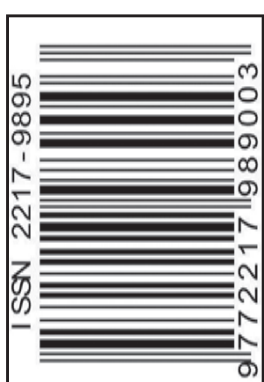
SREMSKA Godina V • Broj 79 • 15. januar 2016. • cena 40 dinara
ПОЉОПРИВРЕДА
**сремске
новине**

Gojko Cvijetić iz Sremske Mitrovice se već 14 godina bavi proizvodnjom začinskog i lekovitog bilja, rasade raznog povrća i sadnica. Proizvodi ih u svom dvorištu koje je malo veće od pet ari i zbog toga sada ima samo stazu za prolaz, dok je okolina kuće zasadjena raznim biljkama. **Strana 20.**

U OVOM BROJU
**KAKO SE KORISTI DRŽAVNO
POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE:**
**Zemlja (ni)je
Alajbegova slama**
Strana 2.
**ISTRAŽIVANJE
- DUVAN I CRNO TRŽIŠTE:**
**Šteta i korist
u dimu cigarete**
Strana 5.

INDIJA • O PRODAJNIM OBJEKTIMA I CENAMA PIJAČNIH USLUGA
**Pijačarina
jeftinija
25 odsto**
Cene zakupa pijačnih tezgi kao i pijačarina treba da budu umanjene za oko 25 odsto, čulo se na sastanku održanom u zgradi opštine Indija, na kojem se okupilo više od 40 pijačnih prodavaca. **Strana 10.**
SMS MALI OGLASI 063/8526-021

STANJE RATARSKIH USEVA
**Bolesti još
ne prete**
Strana 11.

od 25.12. do 31.12. 2015.
**produktna berza ad
novi sad**
"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@eunet.rs, www.proberza.co.rs
**✓ Stabilne cene
žitarica i uljarica**
**✓ Stabilne cene
na svetskim
berzama**

SREMSKA MITROVICA
KAKO SE KORISTI DRŽAVNO POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Državna zemlja (ni)je Alajbegova slama

Državno poljoprivredno zemljište na području grada Sremska Mitrovica nije "Alajbegova slama" koja se arči i koristi koliko ko može i stigne, već se o tom zemljištu vodi briga u smislu uređenja, zaštite i korišćenja prema usvojenim godišnjim programima, poručuju nadležni. Istina, praksa beleži i primere uzurpacije tog zemljišta, mnoge činjenice o tome je razjašnjene, neki od uzurpatora su poznati i izmirili su nastalu štetu, a tako će biti i sa onima koji oni su još neotkriveni.

Prema podacima Gradske uprave za poljoprivredu grada Sremska Mitrovica uzurpirano je oko 500 hektara od ukupno 817, 68 hektara koji su ostali 2014. godine nakon dodela državnog poljoprivrednog zemlja stočarima po osnovu prava prečeg zakupa. Od te površine 285,63 hektara uzurpirali su počinioči čija su imena nadležnima poznata - reč je o 12 fizičkih lica, a od strane NN počinioča uzurpirano je 238,2825 hektara što čini ukupno 496,92 hektara uzurpirane površine državnog poljoprivrednog zemljišta

Obavestili ministarstvo

- U postupku realizacije Programa zaštite uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini za 2014. godinu beleži se određeni broj odustanaka fizičkih i pravnih lica od prava prečeg zakupa ovog poljoprivrednog zemljišta. Kao posledica te pojave poljoprivredno zemljište u državnoj svojini postalo je predmet protivpravnog zauzimanja od strane pojedinih fizičkih lica. S tim u vezi je naša uprava, odmah po dobijanju saznanja o postojanju indicija za ovu nezakonitu pojavu na području katastarske opštine Divoš bez odlaganja i čekanja obavestila Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine i Odeljenje poljoprivredne inspekcije - objašnjava načelnik za poljoprivredu **Vladimir Nastović**.

U kasnijem periodu pojava protivpravnog zauzimanja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini se, prema saznanjima ove mitrovačke gradske uprave, proširena i na neke druge katastarske opštine na

Načelnik Vladimir Nastović

teritoriji grada Sremske Mitrovica. I o tim saznanjima je odmah i bez odlaganja obavešteno Odeljenje poljoprivredne inspekcija resornog ministarstva kome je strukturalno predloženo celokupno poljoprivredno zemljište koje nije bilo predmet prava prečeg zakupa. Upućen je i apel nadležnima da preuzmu sve raspoložive pravne mere kako bi se državno poljoprivredno zemljište podvelo pod pravni režim važećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

Kontrole neophodne

- Sva saznanja koja imamo i posredna i neposredna prosledjena su nadležnima. Znao za 12 lica koja su uzurpirala preko 280 hektara državne zemlje ali ne znamo ko su uzurpatori preostalih 240 hektara. I za te površine imamo određenih saznanja saznanja ko ih radi. Da li će se to dokazati videćemo, ali će se sve uzurpacije završiti na sudu - podseća Nastović dodajući da su zaključena i dva vanskudska poravnjanja sa fizičkim licima po istom pitanju i ti zaključci su izvršeni.

U cilju prevencije Gradska uprava za poljoprivredu u Sremskoj Mitrovici je, pored navedenih radnji, sprovodila i druge koje su imale za cilj prevenciju uzurpacije poljoprivrednog zemljišta. To se posebno odnosi na pojačan nadzor poljoprivrednog zemljišta od strane nadležne poljočuvarske službe i slično.

Budući da je tema uzurpacije državnog zemljišta jedna od onih koje su u centru pažnje javnosti pojavljuju se i brojke o višestruko većim površinama državnog poljoprivrednog zemljišta. Po rečima načelnika Nastovića Služba katastra nepokretnosti raspolaže podacima da se na području Sremske Mitrovice nalazi se oko 5.000 hektara obradive površine državne zemlje. Istina, ukupno stoji da ovde ima oko 17.000 hektara raznog državnog zemljišta ali je tom brojem obuhvaćeno državno zemljište građevinske zone, zemljište pod šumama, vodom, putevima i slično.

Neki uzurpatori već platili

- Državno poljoprivredno zemljište se inspekcijski kontroliše, a to ne odgovara pojedinim proizvođačima koji su u svojim problemima, u kreditima, kojima je krajnje problematično opstajanje na ovoj našoj poljoprivrednoj sceni pa pokušavaju da isposluju nešto što je nemoguće. Svako treba da gleda svoja posla, a ako neko nešto sumnja može da sve prijavi nadležnim organima, podseća načelnik Vladimir Nastović.

Nije ostala bez efekata dosadašnja kontrole korišćenja datog u zakup državnog zemljišta, jer su neki koji su bespravno koristili ovu zemlju već su to platili putem vanskudskog poravnjanja. Poslove oko naplate zakupa državnog poljoprivrednog zemljišta za drugu godinu zakupa kontroliše Uprava za poljoprivredno zemljište Ministarstva i imaju podatke koliko poljoprivrednika nije izmirio obavezu za prethodnu godinu.

Nakon prošlogodišnjeg konkursa za zakup državne zemlje po osnovu prava preče tokom decembra svi koji su zemlju dobili ušli su na svoje površine. Od oko 850 hektara ponuđene zemlje polovina je prihvaćena. Odbijeno je oko 420 hektara zemlje u katastarskim opštinama Bosut, Sremska Rača i Kuzminu, a radi se o lošijoj po kvalitetu zemlji. Ova zemlja će biti ponuđena poljoprivrednicima na redovnoj licitaciji.

S. Đaković

BEOGRAD • POSETA PREDSTAVNIKA
RUSKOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE

Veći izvoz naše poljoprivrede

Naše jabuke za ruske kupce
(Foto: M. Mileusnić)

Ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković održala je u utorak bilateralni sastanak sa zamenikom ministra poljoprivrede Ruske Federacije Sergejem Levinom i rukovodiocem Federalne službe za veterinarski i fitosanitarni nadzor Ruske Federacije Sergejem Aleksejevičem Dankvertom.

Ministar Bogosavljević Bošković je tom prilikom izjavila da tržište Ruske federacije računa na poljoprivredne i prehrambene proizvode iz Srbije, koji su prepoznatljivi po kvalitetu i podneblju sa koga dolaze.

Saradnju dva ministarstva poljoprivrede ministar Bogosavljević Bošković je ocenila kao odličnu a iskazane su jasne namere da dve zemlje još više prodube saradnju u oblasti poljoprivrede i to ne samo kroz dalje jačanje trgovine poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, već i kroz konkretne investicije u agro-industrijski sektor Srbije.

Ministar Bogosavljević Bošković je podsetila da je obim razmene poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda je u stalnom rastu i do danas je izvoz ovih proizvoda iz Srbije porastao za više od 15 puta.

U 2014. obim razmene iznosio je 312 miliona dolara, suficit na strani Srbije iznosio je 252 miliona dolara, a u u prvih 10 meseci 2015. godine zabeležen je najveći trend rasta izvoza i količine srpskih poljoprivrednih proizvoda izvezena na rusko tržište, dok se u ukupnom izvozu Srbije u Rusku Federaciju učešće poljoprivrede povećava iz godine u godinu (2012. 17,1%, a 2015. 36,4%), i za samo 3 godine učešće poljoprivrede u izvozu je uvećano više od dva puta.

S. P.

Jabuke za 83 miliona dolara

Srbija je prošle godine u Rusiju izvezla svežih jabuka i krušaka u vrednosti oko 83 miliona dolara, izjavila je ministarka poljoprivrede i zaštite životne sredine Snežana Bogosavljević Bošković.

Ona je kazala da je Srbija tokom prošle godine u Rusiju izvezla mlečne proizvode, meso, sveže i smrznuto voće i povrće, da je to tržište otvoreno za proizvode iz Srbije, ali da nema dovoljno količina za izvoz.

Govoreći o plasmanu mesa na rusko tržište, pored malog stočnog fonda koji ima Srbija i zabrane prolaska svinjskog mesa kroz zemlje Evropske unije, Bogosavljević Bošković je kazala da Srbija ima 51 odabrani objekat za plasman proizvoda od mleka i mesa u Rusiji.

- Rusi su zainteresovani isključivo za srpsko meso. Mi smo od 2014. godine počeli da izvozimo količine koje su nam bile na raspolaganju, mi smo zadovoljni. Svinjsko meso možemo izvoziti u Rusiju, ali problem je transport, jer tranzit ide preko Luke Bar i traje 45 do 60 dana, jer nam nije dozvoljeno da prođemo kroz zemlje Evropske unije zbog vakcinacije protiv svinjske kuge - kazala je ministarka.

BEOGRAD • AKTIVNOSTI POLJOPRIVREDNE INSPEKCIJE U PROŠLOJ GODINI

Veći broj kaznenih mera

Odeljenje poljoprivredne inspekcije za bezbednost hrane biljnog i mešovitog porekla, kontrolu obrađivača duvana i proizvođača duvanskih proizvoda Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine je u 2015. godini izvršilo 4.422 kontrole, od čega 2.824 kontrole u proizvodnji, 1.236 u prometu, 98 utvrđivanja minimalno tehničkih uslova i 264 po prijavi potrošača.

U 927 slučajeva su utvrđene određene nepravilnosti u radu, pa je

tokom 2015. godine ovo odeljenje podnelo 1.018 upravnih mera (893 naređujuća rešenja o otklanjanju nepravilnosti, 54 zabrana proizvodnje i 71 zabrana prometa), kao i 203 kaznene mere - 162 zahteva za pokretanje prekršajnih prijava i 41 prijava za privredni prestup. Van prometa je stavljeno 10.615 tona hrane biljnog i mešovitog porekla i 105 litara proizvoda u vrednosti od 409.356.776 dinara.

U odnosu na 2014. godinu, poljoprivredna inspekcija podnela je veći broj upravnih i kaznenih mera, pa je

tako broj upravnih mera povećan za 254, a broj kaznenih mera bio veći za 56.

Tokom prošle godine ispitivan je 101 inspekcijski uzorak, od čega je 14 (13 odsto) bilo neusaglašeno (pet - surogat u kafi i devet - deklaracija proizvoda). Izvršene su 264 kontrole po prijavama potrošača, koje su u 18 odsto slučajeva bile opravdane.

U skladu sa zakonom, podnete su upravne mere koje se odnose na:

- Rešenja o zabrani proizvodnje (54) - neispunjenost minimalnih

tehničkih uslova, upotreba vode koja ne odgovara kvalitetu, neuspostavljen HACCP,

- Rešenje o zabrani prometa (71) - istekao rok upotrebe, deklarisanje, kvalitet koji ne odgovara pravilniku, prisustvo mikotoksina

- Naređujuća rešenja o otklanjanju nepravilnosti (893) - Najčešće su izdavane u cilju obezbeđenja dokaza o bezbednosti proizvoda i korišćenja vode koja ne odgovara kvalitetu i otklanjanju nedostataka u deklarisanju, uspostavljanju DHP,

DPP I HACCP kao i stavljanje van prometa proizvoda. Kaznene mere su podnošene zbog konstatovanih nepravilnosti po pitanju uslova za proizvodnju, uslova higijene i kvaliteta i bezbednosti proizvoda i minimalnih tehničkih uslova- Zakon o nadzoru nad prehrambenim proizvodima biljnog porekla i Zakon o bezbednosti hrane (ukupno 203).

Broj zahteva za pokretanje prekršajnog postupka bio je 162, a broj prijava za privredne prestupe 41.

S. P.

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

• **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Živan Negovanović
• **DIREKTOR MARKETINGA:** Zlatko Zrilić • **TEHNIČKI UREDNIK:** Marko Zrilić • **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Miroslav Ninković, Marija Balabanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Milan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 063/8526-021
• **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144 • **Registarski broj NV000659**

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - . - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr.; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

SREMSKA MITROVICA • UNIJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVOĐAČA USPELA U SVOJOJ AKCIJI

Donet novi Pravilnik o kvalitetu mesa

Značajnu ulogu u donošenju i usvajanju Pravilnika od kojeg će, kako se ističe, korist imati ne samo potrošači mesa i mesnih prerađevina nego i poljoprivrednici, imala je i Unija poljoprivrednih proizvođača iz Sremske Mitrovice koja je bila i jedan od glavnih pokretača akcije za izmenu starog pravilnika

Meso najlošijeg kvaliteta više neće moći da bude uvezeno u Srbiju. Naime, novim Pravilnikom o kvalitetu usitnjenog mesa, poluproizvoda i proizvoda od mesa, koji je u primeni od prvog januara, prerađivačka mesna industrija više ne može da uvozi najlošiju kategoriju mehanički okoštenog mesa, koje se koristilo u proizvodnji viršli, kobasica, salama i pljeskavica. Poslednjih nekoliko godina uvoz u Srbiju najlošije kategorije pilećeg i svinjskog mesa znatno je uvećan, a istovremeno je povećan broj malih proizvođača jeftinih mesnih prerađevina koji su, zahvaljujući činjenici da nisu koristili domaće meso, dali značajan doprinos urušavanju domaćeg stočarstva.

Značajnu ulogu u donošenju i usvajanju Pravilnika od kojeg će, kako se ističe, korist imati ne samo potrošači mesa i mesnih prerađevina nego i poljoprivrednici, imala je i Unija poljoprivrednih proizvođača iz Sremske Mitrovice koja je bila i jedan od glavnih pokretača akcije za izmenu starog pravilnika. Kako je u izjavi za medije više puta napomenuo prvi čovek Unije **Zlatan Đurić**, akcija je pokrenuta pre osam meseci i donošenjem novog Pravilnika, urodila je plodom.

Zlatan Đurić

- Akcija za izmenu Pravilnika o kvalitetu usitnjenog mesa, poluproizvoda od mesa i proizvoda od mesa pokrenuta je pre osam meseci, a zahvaljujući njoj novi Pravilnik je stupio na snagu prvog dana ove godine. Ovim Pravilnikom se automatski zabranjuje upotreba separisanog mesa u kojem je nivo kalcijuma veći od 0,10 mg po kilogramu. To je

velika pobeda za nas, jer ovim Pravilnikom se štiti zdravlje nacije i zabranjuje uvoz one kategorije mesa koja u Evropskoj Uniji nije dozvoljena ni za ishranu pasa i mačaka. Ovde u Srbiji su se tim mesom hranili ljudi, što je jedna velika sramota, rekao je Đurić.

Poslednjih nekoliko godina uvoz u Srbiju najlošije kategorije pilećeg i svinjskog mesa znatno je uvećan, a istovremeno je povećan broj malih proizvođača jeftinih mesnih prerađevina. Tako je, primera radi, tokom 2013. godine pet najvećih prerađivača uvezlo je jeftinih mesnih prerađevina u vrednosti 13,5 miliona evra. Ove sirovine su u Srbiju stizale uglavnom iz evropskih zemalja, Austrije, Španije, Danske, Mađarske i Bosne i Hercegovine, po ceni 60 dinara po kilogramu. Govoreći o budućnosti već uvezenih količina mesa, Đurić ističe da će isto biti uništeno, kako bi kontrola mogla što pre da počne.

- Dostavljaćemo meso na analizu akreditovanim laboratorijama u zemlji i inostranstvu, nemamo nameru da odustanemo, jer konačno je došlo na red da jedemo zdravo i ispravno meso. Mesari su na nov Pravilnik reagovali burno, žalbe su bile

Nema više uvoza lošeg usitnjenog mesa

na sve strane, pritisci raznih lobija, ali nismo popustili, saopštio je medijima Đurić i dodao da je enormni uvoz prošle godine od skoro 27 miliona kilograma najlošije kategorije separisanog mesa i preko 150 hiljada živih svinja onemogućio da domaći poljoprivrednici, odnosno svinjari prodaju svoje svinje, da su one prodavane u bescenje, a da nisu pomogla čak ni dva interventna otkupa Robnih rezervi.

- Proizvodnja svinja u Srbiji je stabilizovana zahvaljujući Robnim rezervama, primenom novog Pravilnika očekujem bolju situaciju na

ovom polju. Unija je juče imala u gostima predstavnika Ruske federacije i napravili smo neki dogovor oko izvoza, međutim postoji problem jer je veliki broj naših klanica dobilo zabranu izvoza u Rusiju zbog toga što su ovde prerađivali svinje uvezene iz EU koje su uzgajane u takozvanom brzom tovu od 86 dana tokom kojeg se koriste hormoni i antibiotici što u Evropi takođe nije dozvoljeno. Naši mesari su to meso slali za Rusiju i nažalost, ali očekivano to meso je vraćeno, jasan je Đurić.

S. Lapčević

Hoće li se stabilizovati proizvodnja svinja?

Više masti i vode - manje proteina

Mehanički odvojeno meso nastaje kada se, na primer, sa pileta odvoje njegovi najkvalitetniji delovi – file, batac, karabatak, a ostaci se pod visokim pritiskom skinu sa kostiju, najčešće leđa. Tako se dobija mesna smesa koja se u prerađivačkoj industriji dodaje prerađevinama. Takvo meso ne sadrži kvalitetne proteine, a često se u njemu pronalaze i veće koncentracije kalcijuma ne-

go što je dozvoljeno. To se događa, jer ostaci do maksimuma „prolaze” kroz separatore pa se u smesi nalaze i samlevene čestice kostiju.

Prema dosadašnjim propisima, maksimalna količina kalcijuma koja je mogla da se nađe u mehanički separatisanom mesu, bila je 150 miligrama na 100 grama. Ta količina je sada smanjena na maksimalno 100 miligrama

što odgovara količini kalcijuma u čistom mesu bez primesa mlevenih kostiju. Unošenje viška kalcijuma kroz hranu nije dobro, jer se tada narušava njegov odnos sa fosforom, a ova dva elementa treba da su u ravnoteži kako bi mogli da budu optimalno iskorišćeni u ishrani. Druga loša strana jeftinih mesnih prerađevina jeste to što imaju više vode i masti, a manje proteina.

STARA PAZOVA • ĐORĐE LAPČEVIĆ ODUSTAJE OD UZGOJA STOKE

Nema zarade na tovljenicima

- Tovim june godinu dana i na njemu zaradim 50 evra, a klaničar koji od mene kupi i proda meso za jedan dan, na njemu zaradi od 250 do 300 evra – priča Đorđe Lapčević

Niska otkupna cena žive stoke i nekontrolisan uvoz mesa, mnoge naše stočare naterali su da prestanu s uzgojem i tovom svinja, goveda i ovaca. Jedan od njih je i **Đorđe Lapčević** iz Stare Pazove. Do skoro Lapčević je, uz obradu 60 hektara zemlje, tovio i po 50-ak junadi, isto toliko svinja u dva-tri turnusa i držao 50 ovaca i četiri –pet krava. Međutim, sada je

rešio da zatre svoj stočni fond, jer nema na tome nikakve zarade.

- Ne mogu da radim s gubitkom. Rasprodao sam i svinje, znate kakva je cena tovljenika bila. Imam još pet krmača koje sam išao klaničarima da nudim po 100 dinara za kilogram. Svinja ću držati samo koliko mi treba za domaćinstvo, a i ovce sam, takođe rasprodao jer nemam kome jagnjad da prodam. Ostavio

sam pet-šest ovaca za svoje potrebe, a i od tova junadi sam odustao. Razlozi su poznati, niska cena stoke žive mere i nekontrolisan uvoz mesa. Zamislite, kad ja tovim june godinu dana i na njemu zaradim 50 evra, a onaj klaničar koji od mene kupi i proda meso za jedan dan, na njemu zaradi od 250 do 300 evra. Pa na čemu je onda proizvođač, a da ne govorim o raznim uredbama koje se svake godine menjaju i ja tu, kao ni većina stočara ne mogu da se snađem. Jenostavno, ne uklapam se u te cene i rešio sam da odustanem od stočarstva – izjavio je za naš list Đorđe Lapčević, dodavši da će nastaviti da se bavi ratarstvom dok to bude išlo.

On zamera nadležnim organima i državi na lošem odnosu prema poljoprivredi koja bi trebala da bude prioritet u razvoju zemlje i postavlja pitanje zašto ne daju svakom poljoprivredniku onaj novac koji daju strancima za otvaranje novih radnih mesta i obavežu ga da im ga vrati kroz tovljenike, ili pak da obezbede sredstva za telad, pa da im se ona vrate kroz junad, i naravno, da cene žive stoke država garantuje, pa

da i stočar ima zaradu na tome i da bude i za izvoz. Ovako sve se odvija stihijski. I šta ljudi da rade, nego da odustanu od uzgoja stoke? Možda ova ideja i nije loša.

Predloge poljoprivrednika, kako reče Lapčević treba čuti i uvažiti jer oni su ti koji znaju cenu i teret svoje proizvodnje. Dakako, da se sve ne može prepuštati stihiji tržišta i da srpskim zemljoradnicima treba

pomoći u organizaciji i posredovanju po pitanju plasmana. Ostaje pitanje ko to treba da radi. Da li lica u lokalnim samoupravama zadužena za oblast poljoprivrede u koordinaciji s višim organima, ili udruženja poljoprivrednika, za koje se čini, da još uvek nemaju taj potencijal. U svakom slučaju, pomoć je potrebna, posebno malim i srednjim gazdinstvima. **G. M.**

Uzgoj tovljenika se ne isplati

Ni krave ne vredi držati

SUDBINA ODUZETE CRKVENE IMOVINE

Povratak stvarnim vrednostima

Sarajevo je od vajkada bio i srpski grad i ono je jedan od dokaza da pravoslavni Srbi nisu došljaci u ovu zemlju, nego su svoji na svome

Srpskoj pravoslavnoj crkvi u Bosni i Hercegovini, a posebno u Sarajevu, nije vraćena nacionalizovana imovina. Takav slučaj nije sa imovinom Rimokatoličke crkve i Islamske verske zajednice. S tim u vezi, mitropolit dabrobosanski Nikolaj kaže da se tek od nedavno počelo nešto na tome raditi.

„Medureligijsko veće je donelo odluku da se imovina vrati onima kojima je oduzeta, pa i crkvama i verskim zajednicama. Mi najpre tražimo da nam se vrati oteta zgrada Sarajevske bogoslovije, koja je kao visoka teološka škola u Sarajevu osnovana pre 126 godina. Ona je majka svih visokih škola u Bosni i Hercegovini, svidalo se to nekom ili ne. Prošlo je tri decenije kako je Sveti sinod Srpske pravoslavne crkve, kao izvršni organ Svetog arhijerejskog sabora, tražio da nam se vrati zgrada Bogoslovije, ali to do danas nije učinjeno. Novu zgradu Bogoslovije u Sarajevu trebalo je podići pred sam Drugi svetski rat, zajedno sa školskom crkvom, na mestu gde se danas nalazi zgrada Parlamenta Bosne i Hercegovine i zgrada Zajedničkih institucija BiH, koja je nedavno obnovljena uz pomoć grčke vlade. Na tom zemljištu je bilo groblje, pravoslavno i deo rimokatoličkog koje je od njih otkupljeno. Groblja su pre rata izmeštena, a srušena je i jedan veća kuća, urađen je idejni projekat i sve je bilo spremno za početak gradnje.

Sveti sinod je u pripremu i otkup zemljišta uložio oko milion predratnih dinara. Ali, do gradnje nikada nije došlo zbog rata i pogroma srpskog stanovništva“, kaže za javnost mitropolit dabrobosanski Nikola i dodaje da je Izvršno veće SR Bosne i Hercegovine 1990. godine donelo odluku da se zgrada Bogoslovije vrati Srpskoj crkvi, ali to ni do danas nije realizovano.

On precizira da je pre poslednjeg rata, Ekonomski fakultet u Sarajevu, koji od šezdesetih godina do danas koristi zgradu Bogoslovije, dobio drugu zgradu i primio novac za preseljenje u nju. „Selidba je počela, ali nije dovršena zbog početka rata. Mi neprestano radimo i tražimo da nam se zgrada Bogoslovije vrati, i to zajedno sa novim objektom koji je kao aneks dozidan uz nju. O tome sa svim relevantnim činionicima vlasti razgovaramo i nadamo se da će se taj problem konačno pozitivno rešiti“, ističe otac Nikola.

Osvrćući se na povratak u BiH, mitropolit Nikola kaže da je jedna od rana prošlog rata i to što su Sarajevo napustili mnogi njegovi stanovnici, a među njima i ogroman broj Srba. On podseća da je danas Sarajevo skoro jednonacionalni grad. „Možda je Sarajevo samo jedan od radikalnih primera, jer kada se iz jednog grada iseli više od 150.000 pripadnika jednog naroda, taj grad se teško može više nazivati multietničkim. Bez obzira na ovo, mnogim srpskim intelektualcima i političarima zameram što se olako odriču Sarajeva, govoreći da je to nečiji tuđi grad i da u njemu Srbi i ne žive. Sarajevo je odvajkada bio i srpski grad i on je jedan od dokaza da pravoslavni Srbi nisu nekakvi došljaci u ovu zemlju, nego da su ovde svoji na svome.

Pored mnogih zadužbina Nemanjića, Pavlovića, Kosača i drugih srpskih velmoža, dokaz ovome je i sarajevska Stara crkva koja je odoljevala i zubu vremena i neprijateljski nastrojenim vlastima, kao spomenik našeg vekovnog postojanja u ovim gradovima u Bosni i Hercegovini“, ističe mitropolit Nikolaj i dodaje: „Želja nam je da se pravoslavni srpski narod vrati u Sarajevo i druge krajeve BiH odakle je silom izgnan, ali i da se svi na to kojem narodu ili veri pripadali, ali za ostvarenje ove želje mnogi u ovoj zemlji moraju da se potrudu. Nije dovoljna samoželja.“ U Božićnoj poruci Nikola je naglasio da u svetu prevladava stanje sveopšteg čovekovog pada, što negativno utiče na naše porodice i društvo uopšte.

„Sve ovo remeti sistem vrednosti kod čoveka, pa imamo rezultat da je porodica, ta osnovna zajednica, izgubila svoj značaj u društvu. Našu decu pretvaramo u individue koje teško funkcionišu u zajednici: teško se odlučuju na brak, porodicu, lako se razvode jer nisu spremni na kompromise. Mnogi ne razumeju da ljubav znači odricanje i žrtvovanje za drugoga, i to treba da je obstrano. Ljubav znači prihvatanje drugoga onakvog kakav on jeste, a ne da tog drugog oblikujemo po svojim merama i željama. Izlaz iz ove krize je u povratku stvarnim vrednostima koje nisu zaboravljene, ali su negde u zapećku“, smatra Nikola. (8. januar 2009.g.)

Obnova objekata SPC u Hrvatskoj

Portparol ministarstva Nataša Petrinjak izjavila je Tanjugu da ministarstvo kulture kontinuirano sufinansira obnovu objekata SPC. Među objektima čiju obnovu sufinansira ministarstvo su saborni hram u Pakracu i vladučanski dvor, koji su u ratnim dejstvima, ali i kasnijim miniranjem i devastacijom, pretrpeli znatna oštećenja. Ukupno odobrena sredstva za programe zaštite kulturnih dobara SPC za prošlu su godinu iznosila 5.467.390 kuna (723.200 evra), od toga 5.195.000 kuna (687.170 evra) za 42 programa za zaštitu nepokretnih kulturnih dobara i 272.390 kuna (36.030 evra) za devet programa za zaštitu pokretnih kulturnih dobara.

Za ovu godinu predviđeno je sedam miliona kuna u ukupno 52 programa, od toga 6.754.180 kuna (893.400 evra) u 48 programa za zaštitu nepokretnih kulturnih dobara i 94.300 kuna (12.500 evra), odnosno četiri programa za zaštitu pokretnih kulturnih dobara.

Obnovu Episkopskog dvora eparhije slavonske u Pakracu ministarstvo kulture sufinansira od 2002. godine. Do prošle godine ministarstvo je ukupno uložilo 3.347.500 kuna (442.800 evra), dok je za ovu godinu predviđeno 200.000 kuna (26.455 evra).

Do sada je rađena obnova unutrašnjih zidova i krovišta koje je poslednjih

godina obnovljeno, tako da zgrada ne propada zbog vlage.

Radi se i na obnovi sabornog hrama Sv. Trojice na kome je postavljen krov i u kome se, iako se vrše radovi, obavljaju verski obredi. Jedina zgrada čija obnova nije početa je zgrada nekadašnje bogoslovije, takođe srušena u poslednjem ratu.

Stanje s obnovom u Karlovcu je znatno bolje jer je saborni hram Sv. Nikolaja, koji je 1991. miniran, obnovljen 2007. i koliko je to moguće vraćen u prvobitni oblik.

U toku je obnova sedišta gornjokarlovacke eparhije koje je, kao i prostori SPC karlovačke, 1993. minirano. Ministarstvo kulture sufinansira obnovu Eparhijskog dvora i Parohijskog doma u Karlovcu od 2010. godine sa ukupno 700.000 kuna (92.600 evra), dok je za ovu godinu predviđeno 300.000 kuna (39.680 evra).

Na pitanje kako napreduje saradnja u traženju i vraćanju crkvenih umetnina, Petrinjak je rekla da je, što se tiče povraćaja dela iz Srbije u proleće 2012. godine potpisan protokol između Hrvatske i Srbije o povratu 1.096 predmeta, pretežno ikona, od kraja ove godine. Umetnine su bile na restauraciji, a potpisanim protokolom dogovoreno je da se preostale vraćaju brzinom kojom hrvatska strana bude obezbeđivala uslove za njihov smeštaj.

„Blago treba biti dostupno posetiocima, ali mora biti u adekvatnim uslovima i dobro čuvano“, rekla je g. Petrinjak. (19. januar 2013.g.)

Kupovina sopstvene zemlje

Ostrvo cveća prvih dana 2003. godine bilo je vruća tema u Crnoj Gori. Vode oko nekadašnjeg letovišta kod Tivta ustalasala je trgovina

ostrvom, čiji detalji su dočekanani na nož u delu crnogorske javnosti.

Kako je bilo saopšteno javnosti, uoči božićnih praznika 2003. godine, Ministarstvo odbrane SR Jugoslavije i Mitropolija crnogogorsko-primorska, sklopili su 12. decembra 2002. godine u Beogradu ugovor na osnovu koga SPC, odnosno nje-na Mitropolija u Crnoj Gori, postaje vlasnik jugozapadnog dela Ostrva cvijeća. Za površinu od 10.000 kvadratnih metara na Ostrvu cvijeća, 13 stambenih objekata površine 741 metar kvadratni i bifea površine 39 kvadrata, crkva je vojsci ustupila 32.246 kvadratnih metara zemlje u Lastvi Grbaljskoj, nedaleko od Budve.

„Aranžman sklopljen između poslednjeg saveznog ministra odbrane u SR Jugoslaviji (do 2001. godine) Velimira Radojevića i mitropolita crnogogorsko-primorskog Amfilohija Radovića oko Ostrva cvijeća, najverovatnije će doživeti fijasko“, javili su odmah iz Direkcije za nekretnine Crne Gore i Skupštine opštine Tivat. Tim povodom, Mitropolija crnogogorsko-primorska izdala je saopštenje za javnost u kome podseća da je sporno zemljište zapravo „decenijama uništavana Prevlaka Svetih Arhangela, kojoj je ukradeno ime i pretvorena je u Ostrvo cvijeća“, kao i da „ugovorom o zameni zemljišta sa Vojskom Jugoslavije, Mitropolija po treći put u poslednja dva veka kupuje svoju vekovnu imovinu!“

Na tapetu se našao tadašnji savezni ministar odbrane SRJ Velimir Radojević, koji je pomenuti ugovor potpisao sa mitropolitom Amfilohijem. On je bio optužen za „užurban rad“ pre donošenja novog zakona o vojsci u novoj Državnoj zajednici Srbije i Crne Gore, prema kojemu, kako tvrde u Podgorici, imovina VJ treba da pripadne državi članici na čijoj teritoriji se nalazi. Velimir Radojević je, odgovarajući na napade, istakao da nije bilo nikakvih zakulisanih radnji u ovom poslu.

„Mitropolija je već duže vreme zainteresovana za Ostrvo cveća, u delu čiji je vlasnik Savezna država. Javila se uredno Saveznoj vladi, pošto je Vojska procenila da joj ta zemlja neće biti potrebna. Na osnovu odluka Generalštaba VJ i poslednje Savezne vlade u SRJ, sklopljen je ugovor o zameni nepokretnosti u potpuno regularnom postupku“, izjavio je za javnost Radojević. Potom su usledila reagovanja u opštini Tivat, na čijoj se teritoriji ostrvo nalazi.

„Ceo postupak zamene izveden je bez saglasnosti vlasti Crne Gore, što je nedopustivo.

Radi se o imovini koja nije u direktnoj funkciji bezbednosti, vojske ili vojnih potreba, već je reč o vojnim turističkim kapacitetima. Opština Tivat ima planove kada je u pitanju

ovo ostrvo. Oni se odnose na razvoj turizma na ovom području. Posredi je izuzetno atraktivna lokacija. Ovom zamenom naš razvojni koncept je doveden u pitanje. Ako se odvajala polovina ostrva, teško da ono može biti u turističkoj funkciji“, naveo je tadašnji gradonačelnik Tivta Zoran Radović.

Reagovala je i Mitropolija crnogorsko-primorska, ističući u svom saopštenju da su napadi zlonamerni i da imaju za cilj obmanu i predstavljanje u lažnom svetlu i Mitropolije i sad već bivše Vojske Jugoslavije.

„Namerno se skriva od javnosti da je ovde posredi drevni manastir Svetog Arhangela Mihaila, vekovno sedište zetskih episkopa i mitropolita, koje predstavlja hrišćansko svetilište bez prekida od IV veka do danas. Skriva se i da se ovde radi o arheološkom lokalitetu iz rimskih vremena od prvorazrednog istorijsko-kulturnog i duhovnog značaja, na čijem se istraživanju s prekidima radi punih pola veka. Šezdesetih godina prošlog veka nasilno je eksproprisana manastirska imovina čime je manastir Prevlaka praktično doveden do uništenja. To ugrožavanje je otišlo daleko da je 1996. godine čak i prostor između ruševina Sabornog hrama Sv. Arhangela i hrama Svete Trojice upisan u katastar na drugog vlasnika (vojska). Ono što se takođe ne saopštava je činjenica da je Mitropolija u cilju obnove i zaštite ovog svetilišta, ugovorom o zameni zemljišta na Prevlaci sa VJ, u stvari po treći put u poslednja dva veka kupila svoju vekovnu imovinu. Prvi put je to učinila Katarina Vladislavljević početkom, a drugi put arhimandrit Nićifor Dučić krajem XIX veka, i evo treći put sama Mitropolija ustupivši sad svoju zemlju manastira Podlastva za svoju zemlju na Prevlaci Vojski Jugoslavije. „Treba imati u vidu i to da bi Zakonom o restituciji imovine, izglasanim u Skupštini Crne Gore, ova zemlja, i to još veći deo od onoga koji je zamijenjen sa Vojskom, trebalo da bude besplatno vraćena Crkvi“, poručuju iz Mitropolije crnogorsko-primorske.

U Mitropoliji još skreću pažnju da se ustupljena zemlja od 32.000 kvadratnih metara, u zamenu za 10.000 kvadrata na Prevlaci, nalazi uz magistralni put Budva–Kotor, nedaleko od plaže Jaz i da će iz dana u dan sve više dobijati na vrednosti. Da u ugovoru između VJ i Mitropolije crnogorsko-primorske o zameni zemljišta nema ničeg neregularnog potvrdili su tada i u Saveznoj vladi. Zakon o restituciji imovine u Crnoj Gori je donet, ali Crkvi još ništa nije vraćeno.

(Nastaviće se)

(Delovi iz knjige Branislava Gulana „Sudbina oduzete imovine“. Knjiga se može naručiti (cena 2.000,00 dinara) kod izdavača banatski kulturni centar, JNA 35, Novo Miloševo, e-mail: banatskikulturni.centar@gmail.com ili na tel 023/783-155 ili kod autora na e-mail: gulan@nscable.net ili na tel. 063/8-666-527).

DUVAN I CRNO TRŽIŠTE

Šteta i korist u dimu

U Srbiji je prošle godine duvanom bilo zasejano 6.200 hektara i na njima je proizvedeno oko 10.016 tona duvana. Prema Zakonu o trgovini, na pijacama u Srbiji ne smeju da se prodaju duvan, akcizna roba, lekovi, petarde, nafta i naftni derivati

Piše: **Branislav Gulan**

Tržište cigareta u Srbiji se smanjuje iz godine u godinu, a duvanske kompanije i država upiru prstom u švercere duvana i cigareta, zbog kojih, kako kažu, samo država ima štetu veću od 100 miliona evra godišnje. Kako bi se „crno“ tržište duvana svelo na najmanju moguću meru predstavnici Grupacije proizvođača i prerađivača duvana Udruženja za poljoprivredu i prehrambenu industriju Privredne komore Srbije (PKS), predložili su nadležnima u 10 tačaka, nove izmene Zakona o duvanu. Razlog je što inspektori različito tumače pojedine zakonske odredbe, pa se dešava da je kroz borbu protiv „crnog“ tržišta blokiran i legalan posao u proizvodnji i trgovini sa duvanom. U Srbiji je proteklih godina duvanom u proseku bilo zasejano 6.200 hektara i na toj površini je proizvedeno do 10.016 tona duvana.

Milan Kužnik, iz Privredne komore Srbije, koji se više decenija uovoj asocijaciji privrede bavio duvanom, isticao je da je ranije, sve do 2014. godine, u švercu bilo oko 4.000 tona duvana, ali da je zahvaljujući angažovanom merama države, odnosno inspeksijskih službi, carina i drugih organa, to sad prepolovljeno. Prosto je neprimereno da u XXI veku imamo takvu pojavu, kaže on. Bilo je toga i te kako u najgore ratno i posleratno vreme, a sada ponovo imamo šverc cigareta, doduše u znatno manjoj meri. Dakle, ilegalna prodaja duvana raste ili opada u zavisnosti i od akcizne politike zemalja u regionu.

Šverc, pokazatelj standarda

Kako ističu u duvanskim kompanijama, ukupan promet u maloprodaji zbog šverca duvana lane je umanjen za 22,5 milijardi dinara. Jedan kilogram nelegalnog rezanog duvana, kažu, znači minimum 10.500 dinara manji promet u maloprodaji. Inače, šverc je, između ostalog, i pokazatelj lošeg standarda stanovništva.

Predsednik Grupacije proizvođača duvana u PKS, **Djordjo Radojičić**, kaže da je rezani duvan koji se nalazi na „crnom“ tržištu, uglavnom domaće proizvodnje, jer jedino na taj način proizvođači dolaze do neke zarade. U Srbiji se povećao šverc duvana i cigareta, koje su za petinu jeftinije od onih u legalnim tokovima, a država gubi milione jer nenaplaćuje akcize i porez na dodatu vrednost, pri čemu je trenutno kod rezanog duvana „crno“ tržište nekoliko puta veće od legalnog. Pre nešto više od šest godina, kada su počela stalna poskupljenja cigareta koja traju i danas, kod nas je svega jedan odsto pušača koristio rezani duvan, dok je danas taj procenat prema-

Zbog ilegalne proizvodnje i trgovine duvanskim proizvodima Srbija godišnje gubi od nenaplaćenih dažbina više od 300 miliona evra

šo 20 osto. Dakle, za samo nekoliko godina potražnja za rezanim duvanom je značajno povećana, što je otvorilo ogroman prostor za švercv, pogotovo što su za solidnu zaradu dovoljne i relativno male količine.

- Proizvođači duvana nemaju interesa da se bave ovim poslom, bez obzira na to što fabrike cigareta imaju maksimalne otkupne cene. To ipak nije dovoljno bez stimulacije države. Zato se porizvođači dovijaju, pa u cilju zarade prodaju duvan švercerima. Kada bi država davala premije, bar 30 ili 40 centi po kilogramu, zamrlo bi „crno“ tržište. Tada bi imala i moralno pravo da suzbija „crno“ tržište i dobila bi potpuni uvid u proizvodnju, jer onaj ko ne proda sve što proizvede, izgubio bi pravo na premiju. Međutim, poslednjih godina država ne želi da stimuliše proizvodnju duvana, jer to ne čine ni zemlje EU. Ne stimulišu države, ali regioni i te kako pomažu proizvođače duvana, jer je to profitabilno. Zato i procenjujemo da je svaka četvrta ili peta cigareta na tržište stigla iz „crne“ zone. To znači da se u nelegalnim kanalima nalaze ogromne količine raznog duvana i cigareta bez akciznih markica, koje se prodaju po pijacama, putem oglasa pa čak i preko interneta. U pojedinim regionima Hrvatske i BiH proizvođači dobijaju 80 centi po kilogramu, a u Makedoniji čak jedan evro. Prema Zakonu o trgovini, na pijacama u Srbiji ne smeju da se prodaju duvan, akcizna roba, lekovi, petarde, nafta i naftni derivati - kaže Radojičić.

Predrag Stojanović, direktor fabrike duvana u Senti, kaže da je do cvetanja „crnog“ tržišta duvana došlo jer se pojavio veliki broj trgovaca koji nemaju nikakve obaveze prema državi, neulažu i neugovaraju proizvodnju, a koji plaćaju domaćim proizvođačima od pet do sedam evra za kilogram

duvana, što je više nego što im nude legalni otkupljivači i peradjivači duvana.

Istraživanje Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu pokazalo je da je rezani duvan koji se prodaje na pijacama sumnjivog kvaliteta. Dim tog duvana sadrži 300 odsto više ugljen-monokisa, 200 odsto katrana i 30 odsto više nikotina od maksimalnih količina propisanih zakonom, a u većini uzoraka registrovano je prisustvo pesticida, budji i prašine, insekata i njihovih larvi. U 2013. godini zaplenjeno je 7,4 tona švercovanog duvana. To je još uvek skroman deo od ukupno procenjene količine duvana na ilegalnom tržištu koga ima više od 2.100 tona ovog trenutka.

Broj pušača u Srbiji u poslednjih deset godina smanjen je za sedam odsto ali podaci pokazuju da svako drugo domaćinstvo ima najmanje jednog člana pušača. Podaci Svetske fondacije za zdravlje pluća i Američkog društva za borbu protiv raka pokazuju da građani Srbije puše najviše cigareta po glavi stanovnika. U Srbiji dnevno za cigarete ljudi troše 4,1 miliona evra, navodi se u podacima te organizacije. Oko 10.000 tona duvana proizvede se u Srbiji. Tim poslom bavi se više od 5.000 radnika, a tome treba dodati i 1.000 radnika u obradi i transportu. Ako bi se uvele stimulacije i povećala proizvodnja, ovde se najbrže može i povećati broj zaposlenih. Srbija bi mogla i da udvostruči proizvodnju duvana, ali i broj radnika koji se bave ovim poslom. Samim tim bi bio i puniji budžet, dakle višestruka korist za državu.

Borba protiv krijumčarenja

Iz dana u dan na graničnim prelazima i srpskim drumovima, carinici,

Akcija

Iako su u početku zamaha šverca duvana, policija i komunalci proganjali prodavce na pijacama, poslednjih meseci beleže se sve češće zaplene od po nekoliko stotina kilograma do nekoliko tona, što govori o tome koliko je trgovina rasprostranjena. O tome koliko su zbog toga zabrinute velike duvanske kompanije, govori i osnivanje posebnog tela, Udruženja za digitalno šifrovanje i praćenje, koje je formirano da bi pomogli državnim organima u borbi protiv nezakonite

trgovine akciznom robom. Udruženje su formirale kompanije „Filip Moris“, „Britiș Amerikan tobako“, „Japan tobako internešenel“ i „Imperijal tobako grupa“.Ljudi okupljeni u njemu bave se unapredjenjem međunarodnih standarda i digitalnih tehnologija koje državama mogu pomoći u borbi protiv šverca, falsifikovanja proizvoda i izbegavanja poreza. Za sada nisu poznati rezultati tog projekta za koji su osnivači rekli da će vladama i njihovim službama obezbediti sisteme čijom primenom bi se pomogla borba protiv nelegalne trgovine. (mart 2014.)

policajci i poreznici otkrivaju i plene tone ilegalnih cigareta i rezanog duvana, koji su namenjeni domaćem i stranom tržištu. U poslednjih šest meseci zaplenjeno je oko 37 tona rezanog duvana. Samo u petak je u Sremskoj Mitrovici zaplenjeno 10 tona duvana u listu, a u subotu 35.000 paklica cigareta u Novom Sadu. Državni tim za borbu protiv šverca i nelegalne trgovine koji je formiran u saradnji MUP, BIA i Uprave carine pokazuje dobre rezultate.

Srpski carinici su na graničnom prelazu Gostun nedavno otkrili pokušaj krijumčarenja 100.000 cigareta u krovu autobusa. Ukupna vrednost ovog nelegalnog tovara procenjena je na više 6.000 evra. Vozač je rekao da su cigarete njegove, ali da za njih ne poseduje nikakvu dokumentaciju.

- Ovo je sve učestaliji oblik krijumčarenja cigareta iz okolnih država u Srbiju, jer se u našoj zemlji poslednje dve godine stvorilo ilegalno tržište duvanskim proizvodima“ rekao je za javnost **Ognjen Pantelić**, pomoćnik direktora Uprave carina. Poslednjih mesec dana specijalizovani mobilni timovi Odseka za suzbijanje krijumčarenja otkrili su i zaplenili 500.000 švercovanih cigareta.

Kako zbog ilegalne proizvodnje i trgovine duvanskim proizvodima Srbija godišnje gubi od nenaplaćenih dažbina više od 300 miliona evra, odlučeno je da Uprava carina, MUP Srbije i BIA potpišu posebne memorandume o saradnji u borbi protiv sive ekonomije, kriminala i krijumčarenja. Tako će Uprava carina prvi put imati sistemsku razmenu informacija sa BIA i MUP-om. Ovaj vid rada državnih institucija Srbije podržava i EU. Naime, cigarete i rezani duvan su se poslednjih godina krijumčarili u tranzitu sa Kosmeta i iz Makedonije kroz Srbiju, najčešće u Rumuniju, a preko nje u zemlje EU. Razlog za to je enormno velika

zarada na cigaretama i duvanu koji su preprodavani po Evropi. Cena paklice cigareta u Velikoj Britaniji je čak sedam evra, a na Kosmetu i Makedoniji jedan evro. Samo u jednoj akciji carinici su zaplenili dva miliona cigareta namenjenih za šverc u Rumuniju, a nedavno je zajedničkom akcijom sa BIA na graničnom prelazu Vatin, sprečeno krijumčarenje 719.580 komada cigareta u vrednosti od 35.000 evra.

- Pre dve godine čak 25 odsto švercovanih duvanskih proizvoda išlo je tajnim kanalima za Rumuniju, a sada svega 0,2 odsto, jer je našom zajedničkom akcijom sa BIA i MUP-om taj krijumčarski kanal zatvoren“, priča Pantelić. U međuvremenu je zbog poskupljenja duvanskih proizvoda u Srbiji stvoreno ilegalno tržište, na kome se pojavljuju krijumčari iz susednih država, ali i domaći ilegalni proizvođači rezanog duvana. U Mačvi i Sremskoj, na primer, duvan tajno uzgaja i preprodaje. Ove pojave su poprimile masovni karakter i zbog blagih novčanih kazni za krijumčarenje i ilegalnu trgovinu, pa prete da ugroze legalno tržište i privredu Srbije, ali i EU.

Krijumčari duvanskih proizvoda ne prestano šire svoju aktivnost toliko da danas ni Srbija, a ni EU, ne zna tačno koji broj ljudi se bavi ovom vrstom sive ekonomije i koliko novca zarađuju organizatori krijumčarenja cigareta i rezanog duvana.

(Nastaviće se)

Broj pušača u Srbiji u poslednjih deset godina smanjen je za sedam odsto

Netransparentno donet Zakon o duvanu!

Predstavnici proizvođača i prerađivača duvana saglasili su se na sednici Grupacije proizvođača duvana koja deluje u okviru Privredne komore Srbije da zatraže izmenu Zakona o duvanu kako bi se proizvođačima omogućilo da obradu obavljaju uslužno, a obrađivači više koristili instalisane kapacitete, što bi uticalo i na povećanje izvoza.

Obrađivači duvana nemaju uslove da posluju, a oštećeni su i proizvođači jer su obavezni da prodaju duvan u listu i tako ostvaruju manju dobit nego da prodaju obrađeni proizvod. Osim toga, izloženi su riziku, jer list duvana ne može da se čuva dugo u tom obliku a da ne promeni kvalitet.

Članovi Grupacije proizvođača i prerađivača duvana i Odbora grupacije za proizvodnju, prerađu i promet duvana doo „Industrijsko bilje“ iz Novog Sada ukazali su da je postupak donošenja Zakona o duvana bio potpuno netransparentan i da je neophodno uključiti struku u izradu propisa. Proizvođači su izneli stav da bi država, kao što je slučaj sa susedima, subvencionisanim trebalo da zaštiti proizvodnju duvana, koja pokazuje trend smanjivanja.

Pomoćnica ministra trgovine, turizma i telekomunikacija **Bojana Todorović** ukazala je na mogućnost da se pojedini članovi Zakona, uko-

liko je procenjeno da nanose štetu proizvođačima duvana, izmene po hitnom postupku.

Prema podacima Uprave za duvan Ministarstva finansija u 2015. godini u Srbiji je registrovano osam proizvođača duvana, koji su bili proizvodnju ugovorili na 4.605, dok je duvan zasađen na površini od 4.491 hektar. Na rasađenim površinama najzastupljeniji je duvan tipa Virdžinija i to na 92,6 odsto površina, odnosno 4.158 hektara, dok je tip Berlej zastupljen sa 4,8 i Orijental sa svega 2,6 odsto.

U 2015. godini u Srbiji je proizvedeno prino oko 7.100 tona duvana.

Pušenje

U Srbiji se godišnje popuši oko 1,4 miliona paklica cigareta, a statistika pokazuje da puši gotovo svaki drugi muškarac i svaka treća žena. Čak 41 odsto tinejdžera je do 16 godine popušilo bar jednu cigaretu, a svaklo drugo domaćinstvo u Srbiji ima najmanje jednog člana koji puši! Prema podacima objavljenim u Svetskom atlasu duvana, samo jedan pušač iz Srbije tokom godine popuši 2.861 cigaretu, građanin Bosne i Hercegovine za 600 manje, a pušač iz Hrvatske 1.240 cigareta. Najveći procenat pušača imaju Istočni Timor (61 odsto), Indonezija (57 odsto), Jermenija (51,5 odsto), Rusija (51 odsto) i Kipar (48 odsto). Šef kabineta za prevenciju i odvikavanje od pušenja pri Kliničkom

centru Srbije **Ika Pešić** navodi da u savetovalište godišnje dodje oko 150 novih pušača i da je uspešnost u lečenju od 45 do 60 odsto.

„Motivi za odvikavanje od pušenja su se promenili. Na prvom mestu i dalje je zdravlje, zatim novac, a kod žena zdravo potomstvo i na kraju dosta ljudi dolazi i zbog neprijatnog zadaha duvanskog dima. Javlja se i sve teži oblik zavisnosti od cigareta, sa kojom ljudi ne mogu da se nose sami i da se u lečenju sve češće primenjuju i lekovi. U Srbiji postoji 28 savetovališta za odvikavanje od pušenja, a po preporukama Svetske zdravstvene organizacije osoba se smatra bivšim pušačem ako godinu dana nije probala cigaretu“, navodi Ika Pešić.

Slatku industriju čekaju gorki dani

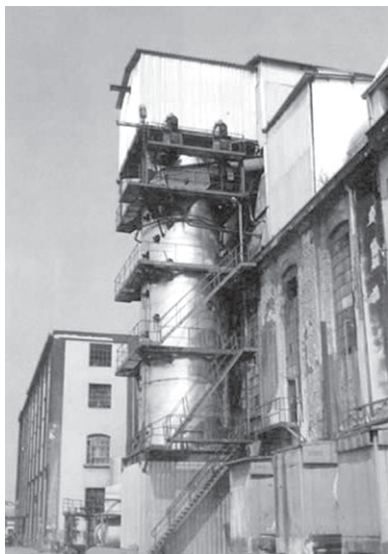
Evropska unija 2016. godine ukida kvote za šećer, a države EU će zadržati subvencije koje daju svojim proizvođačima. Na naše tržište će onda nagnuti jeftin šećer iz EU, a kada se tome pridoda i stalna i realna opasnost od velikog uvoza slatkog proizvoda od šećerne trske, budućnost domaće šećerne industrije ne izgleda nimalo slatka

Piše: **Branislav Gulan**

Domaća proizvodnja šećerne repe i celokupna industrija šećera su na ozbiljnoj prekretnici, a privremeno zatvaranje šećerane u Žablju moglo bi biti samo početak mnogo ozbiljnijih potresa. S proizvodnjom šećera od oko 300.000 tona godišnje, kao ove sezone, mnogo nam je i četiri šećerane, a kamoli pet ili šest, koliko ih sada ima. Bez obzira na to da li su za situaciju krive šećerane, država ili viša sila, vreme je da se nešto preduzme da ne bismo, kao sa mlekom, mesom, tovljenicima ili aflatoksinom, pravili pametni tek kad bitka prođe. Sva je prilika da šećer, šećerane i paore koji repu seju čeka isto ono što se desilo sa proizvodnjom mesa i mleka. Evropska unija 2016. godine ukida kvote za šećer, a države EU će zadržati subvencije koje daju svojim proizvođačima. Na naše tržište će onda nagnuti jeftin šećer iz EU, a kada se tome pridoda i stalna i realna opasnost od velikog uvoza slatkog proizvoda od šećerne trske, budućnost domaće šećerne industrije ne izgleda nimalo slatka. Barrem za deo šećerana koje sada rade.

- Ove godine će biti proizvedeno jedva 280.000 tona šećera, što je gotovo upola manje nego lane te neće biti dovoljno za izvoz, to jest za izvoznu kvotu od 181.000 tona i za domaće potrebe, koje su oko 181.000 tona - kaže direktorka Poslovne zajednice za industrijsko bilje Olga Čurović.

Da bi zadovoljile domaće potrebe, šećerane će morati manje da izvezu pa je veliko pitanje kako će se poslovati sledeće sezone. U no-

Šećerana u Crkvenki izvozi veći deo proizvodnje

vosadskoj Poslovnoj zajednici za industrijsko bilje kažu da je ključni problem u tome što kod nas posebnih podsticaja za proizvođače repe nema. Kao primer kako je organizovan otkup u EU i kod nas, Čurović navodi cenu repe. Tako, na primer, ako poljoprivrednik dobije 35 evra po toni, u EU deset evra mu daje država kroz subvencije, a 25 šećerana. U Srbiji, tvrdi Olga Čurović, svih 35 evra mora da plati šećerana. Zbog toga su naše fabrike sve manje konkurentne, a proizvodnja skuplja. Od nekadašnjih 11 industrijskih fabrika šećera u Vojvodini ove godine radiće samo pet, i to tri „MK grupe” – u Vrbasu, Kovačici i Pećincima, i po jedna italijanskog SFIR-a – u Senti i „Helenik šugara” u – Crvenki. Više šećer ne proizvode fabrike u Zrenjaninu, Sremskoj

Mitrovici, Baču, Kovinu i Novoj Crnji, a sada stoji i ova u Žablju. Privremeno ili trajno ostaje da se vidi.

Radnici prebačeni u Crvenku ili na minimalac

Ono što se naslućivalo, se i zvanično potvrdilo: žabalska šećerana u sezoni 2015. godine neće proizvoditi šećer, a radnici su prebačeni ili na rad u Crvenku ili na minimalac.

Elem, kompanija „Helenik šugara” saopštila je da zbog smanjenja površina zasejanih šećernom repom neće pokretati proizvodnju u šećerani „Šajkaška” u Žablju. Niko od 160 radnika u fabrici u Žablju nije ostao bez posla, već su prebačeni na rad u šećeranu u Crvenki, koja je takođe u vlasništvu „Helenik šugara”, saopštio je vlasnik fabrike.

Šećerana u Crvenki, kako je navedeno u saopštenju, „dva meseca radi punom parom” i dnevno prerađuje 8.000 tona repe i proizvede 1.000 tona šećera, od čega je veći deo namenjen izvozu.

U Srbiji je 2014. godine 74.000 hektara bilo zasejano šećernom repom, a u 2015. svega 39.000 hektara, saopšteno je iz „Helenik šugara”.

- Niko od radnika nije zadovoljan što mora da putuje iz Žablja u Crvenku jer su praktično na poslu 12 sati dnevno - izjavilo je za javnost nekoliko radnika žabalske fabrike, koji su zbog opšte situacije i neizvesnosti želeli da ostanu anonimni. Oni tvrde da nije lako promeniti ni fabriku ni posao, a ni putovati svaki dan više od 70 kilometara od Žablja do Crvenke i nazad.

Radnici u Crvenku putuju pa je i praktično samo ozvaničeno ono što

Žabalj bez šećera

Kompanija „Helenik šugara” je saopštila da zbog smanjenja površina zasejanih šećernom repom neće pokretati proizvodnju u šećerani u Žablju. Niko od 160 radnika u fabrici u Žablju nije ostao bez posla, već su prebačeni na rad u šećeranu u Crvenki, koja je takođe u vlasništvu Helenik šugara. Šećerana u Crvenki, kako je navedeno u saopštenju, „dva meseca radi punom parom” i dnevno prerađuje 8.000 tona repe i proizvede 1.000 tona šećera, od čega je veći deo namenjen izvozu.

U Srbiji je 2014. godine 74.000 hektara bilo zasejano šećernom repom, a 39.000 hektara u 2015. godini.

Od nekadašnjih 11 industrijskih fabrika šećera u Vojvodini radi samo pet

Ako poljoprivrednik dobije 35 evra po toni, u EU deset evra mu daje država kroz subvencije, a 25 šećerana

se već desilo. Zaposleni naglašavaju da nisu obavešteni o tome da li je žabalska fabrika obustavila proizvodnju samo ove sezone ili će zastoj trajati duže. Oni, međutim, tvrde da je u fabrici u Žablju ostalo 50 radnika koji rade na održavanju, ali su im plate smanjene jer su poslani na minimalac. Takođe, radnici kažu da su im već ponuđeni i ugovori o sporazumnoj raskidu ugovora o radu uz otpremnine, ali da su ih prihvatili samo oni koji nemaju mnogo do penzije.

U žabalskoj šećerani zvaničnu izjavu o tome da li je prestanak rada trajan ili dugoročan, nismo us-

peli da dobijemo, uputili su nas na fabriku u Crvenki. Međutim, ni od njih nismo uspjeli da dobijemo odgovore jer je negde zapelo u komunikaciji i-mejlovima.

S druge strane, u novosadskoj Poslovnoj zajednici za industrijsko bilje smatraju da je zatvaranje šećerane samo privremeno zbog nedostatka šećerne repe. Fabrika u Žablju je osnovana 1976. a počela je da radi 1979. godine. „Helenik šugara” ju je kupio 2002. godine. Sirovinsko područje šećerane je u opštinama Žabalj, Novi Sad, Temerin, Bački Petrovac, Bečej, Zrenjanin i Titel. (Kraj)

Šećerana u Pećincima, jedna od pet koje su opstale

Ostalo pet fabrika

Od nekadašnjih 11 industrijskih fabrika šećera u Vojvodini ove godine radiće samo pet, i to tri „MK grupe” – u Vrbasu, Kovačici i Pećincima, i po jedna italijanskog SFIR-a – u Senti i „He-

lenik šugara” u – Crvenki. Više šećer ne proizvode fabrike u Zrenjaninu, Sremskoj Mitrovici, Baču, Kovinu i Novoj Crnji, a sada stoji i ova u Žablju. Privremeno ili trajno, ostaje da se vidi.

Budućnost domaće šećerne industrije ne izgleda nimalo slatka

Uticaj ishrane na odgoj priplodnih junica

Uslovi držanja i ishrana mora biti bazirana na odgoj zdravih, visokokvalitenih junica, sa potencijalom za proizvodnju mleka, sa prihvatljivim troškovima za gazdinstvo i minimalnim negativnim efektima na životnu sredinu

Piše: **Nikola Stojšavljević, dipl.ing., PSS Institut Tamiš Pančevo**

Odgoj priplodnih junica zahteva značajne troškove vezane za ishranu, smeštaj i ljudski rad, a povraćaj uložениh sredstava realizuje se tek nakon telenja. Istraživanja su pokazala da troškovi ishrane za priplodne junice iznose 12 % od ukupnih troškova mlečne farme [4]. Uslovi držanja i ishrana mora biti bazirana na odgoj zdravih, visokokvalitenih junica, sa potencijalom za proizvodnju mleka, sa prihvatljivim troškovima za gazdinstvo i minimalnim negativnim efektima na životnu sredinu. Preobilna ishrana može uticati na teža telenja, preteranog nagomilavanja masti u vimenu što negativno utiče na razvoj žlezdanog epitelijskog tkiva vimena što se ogleda kroz smanjenje broja sekretornih ćelija vimena a rezultat je smanjenje potencijala proizvodnje mleka.

Rezultati većeg broja istraživanja ukazuju da intenzivna ishrana ženskih teladi u periodu pred odlučenje povećava porast parenhima mlečne žlezde, što ukazuje na postojanje kritičnog perioda za razvoj vimena, kada je porast parenhima mlečne žlezde osetljiv na nivo konzumiranja energije i proteina.

Druga istraživanja ukazuju da se efekat ishrane ogleda na laktacijske performanse krava u uticaju konzumiranog obroka na porast skeleta, mišića i ukupne TM. Smisao odgoja plipodnih junica jeste da one budu zdrave, sposobne za reprodukciju i da se otele prvi put u uzrastu 24-25 meseci.

Najzastupljeniji izvor energije je celuloza i ona se obnavlja delovanjem mikroorganizama [1]. Oko 85 milijardi tona CO₂ se stvori godišnje na zemlji zahvaljujući mikrobiološkoj razgradnji celuloze, od tog CO₂ u prisustvu vode i sunčeve energije procesom fotosinteze biljke stvaraju novi biljni materijal. U organima za varenje se ne stvaraju enzimi koji razlažu celulozu, preživari su stvorili simbolički odnos sa mikroorganizmima koji stvaraju enzime.

Odgoj priplodnih junica

Uzgoj priplodnih junica podrazumeva uzgoj ženskog priplodnog podmlatka starijeg od 6 meseci. Jedan od ključnih perioda u odgoju je period razvoja mlečne žlezde, a to je između trećeg i devetog meseca starosti. U toku ovog perioda mlečno tkivo raste 3,5 puta brže od telesnog. Kod teladi govorimo o individualnom smeštaju u periodu napajanja i grupnom do šest meseci uzrasta, a kada su u pitanju junice starije od 6 meseci one se drže grupno. Starost junica 6 - 12 meseci drže se u grupama do 10 grla, gde razlika u telesnoj masi između najlakše i najteže iznosi do 50 kg [2]. Priplodne junice predstavljaju osnovu uspeha u proizvodnji mleka. Genetsko poboljšanje u zapatima krava zavisi od zamene krava koje se isključuju, sa genetski superiornim junicama, gde prvi korak u zameni je korišćenje superiornih bikova za oplodnju i obezbeđenje odgovarajuće ishrane i držanja, radi optimizacije porasta i razvoja junica.

Ishrana u prvoj godini života

Ishrana odbijene teladi i priplodnih junica znatno je jednostavnija od ishrane teladi u prelaznom periodu. Baš

TM, kg	kg SM/100 kg TM
100	2,2
200	2,0
300	1,9
400	1,8

Tab. 2. Prosečno konzumiranje SM obroka kod junica, (Obračević, 1990)

zbog toga se često dešava da se ova kategorija nedovoljno ili nepravilno hrani, čak i u uslovima kada se druge kategorije goveda ispravno hrane [5]. Izbor voluminozne hrane uslovljen je godišnjim dobom i uslovima na gazdinstvu. Leti može biti paša ili zelena hrana proizvedena na sejanim travnjacima ili u okviru zelenog konvejera. Zimi se koristi seno, silaža, repa i dr. sočna hraniva, razni sporedni proizvodi prehrambene industrije, a u manjoj meri i kvalitetna slama strnih žita (posebno ječma i ovasa) i kukuruzovina.

Koncentrovani deo obroka može biti različit u zavisnosti od vrste i kvaliteta voluminozne stočne hrane, gde koncentrovani deo obroka čini prekrupa žitarica dopunjena premiksom minerala i vitamina., i obavezno kuhinjska so u količini od 0,5-1 %. Pored napred iznetog treba istaći da se u praktičnim uslovima ishrane sočna hrana a pogotovo silaža praktično ne koristi u ishrani teladi u prva četiri meseca života [6]. Najčešće obrok se sastoji od 3-4 kg sena i manje količine silaže ili zelene hrane (8 kg) i oko 2 kg koncentrata. Količina silaže kasnije se povećava na 12 kg a koncentrat smanjuje na 1-1,5 kg/dan. Kasnije u periodu od 9-12 meseci silaža se povećava na 13-15 kg, seno se smanjuje do 1,5 kg/dan a koncentrat se može potpuno izostaviti ili davati u svesti na 1 kg/dan.

Ishrana u drugoj godini života

Ako je ishrana bazirana samo na kabasti deo obroka i ako se daje po volji treba da odezbedi dnevne priraste između 600-700 gr, posle navršene prve godine života. Sa porastom rastu i potrebe tako da u starosti od 2 godine u proseku junice mogu dnevno da konzumiraju 18-20 kg silaže, 1-3 kg sena i 1-2 kg koncentrata. Kada je ograničena ishrana junica se hrani dva puta dnevno, a u uslovima ishrane po volji hrana treba da bude stalno na raspolaganju.

Najlošije razmišljanje je da su junice kategorija goveda koje do telenja nose samo trošak, s takvim stavom one su osuđene na lošiju, kabastu hranu tako da se javlja sumnja kako genetika nije kao što je u katalogima prikazana. Ušteda na hrani i lošiji uslovi držanja mogu da smanje dnevne priraste i ispod 400 g/dan. Tada dolazi do prolivanja puberteta tako da sve što se uštedi, izgubi se na oplodnji, zdravlju, proizvodnji mleka i ranijem izlučenju junica.

Pojenje junica vodom obavlja se najmanje onoliko puta koliko se puta hrane, mada znatno je bolje kada vodi stoji stalno na rasplaganju tako da je uzimaju po volji. Količina vode uslovljena je obimom i sastavom konzumirane hrane i kreće se u granicama 3,5 do 5,5 kg vode po kg konzumirane SM obroka.

Hraniva	Starost (meseci)			
	4-6	6-12	12-16	16-24
Seno lucerske	1,5	1,5	1,5	1,5
Silaža biljke kukuruza	5,0	8,0	10,0	13,0
Sirovi rezanci žecerne repe	1,0	2,0	2,0	2,0
Koncentrat (18%UP)	1,5	2,0	2,0	2,0
Ishrambeni pokazatelji				
Suva materija, kg	4,45	6,27	7,32	8,49
NEM, MJ	27,8	41,1	48,5	57,4
Ukupni proteini	611	808	890	980
Ca, g	32	42	46	51
P, g	18	25	26	29

U tabeli 2 dato je prosečno konzumiranje SM, dok je sastav obroka za junice dat u tabeli 3.

Ishrana u periodu oplodnje

Ishrana junica mora da se podredi poželjnim telesnim prirastima i telesnoj razvijenosti, umerenom intezitetu ishrane koje obezbeđuje prvo telenje u uzratu od 24 meseca, što je optimalan odnos uloženog i dobijenog. Prvo osemenjavanje crno-bele rase treba da se obavi kada junice dostignu uzrast 14-16 meseci i telesnu masu od 320-350 kg [7]. Ishrana se organizuje tako da junice u prvoj polovini godine života prirastaju 700-750g dnevno a kasnije 700 g a nakon oplodnje pa sve do 3 meseca pred porođaj prirast se kreće oko 600 g dnevno [8].

Intezivniji porast, sinhronizacija estrusa i bolji uspeh u osemenjavanju traži poseban režim ishrane u periodu pripreme junica za osemenjavanje, oko 3-4 nedelje i zadržati ga u periodu 2-3 nedelje posle obavljenog osemenjavanja. Povećanjem količine hrane, odnosno povećanjem koncentracije energije u obroku, poboljšanim kvalitetom kabaste hrane ili povećanjem udela koncentrata u ukupnoj dnevnoj količini hrane. kada su junice na paši koja je lošijeg kvaliteta jednostavnim prevođenjem na kvalitetniji pašnjak ili dodatom ishranom zelenom hranom proizvedenom na sejanim travnjacima ili oranicama ili dopunskom ishranom koncentratima. Pri isključivoj ishrani zelenom hranom junicama je neophodno obezbediti odgovarajuću dodatnu ishranu smežom minerala gde kuhinjska so ima značajan deo, u formi raznih blokova kada junice lizanjem uzimaju po volji.

Ishrana u periodu pred telenje

Potrebe u hrani steonih junica povećavaju se od 5. meseca bremenitosti i max dostižu dva meseca pred telenje. To je poslednji momenat kada junicu treba pripremiti za prvu laktaciju. Formiranjem odgovarajućih telesnih rezervi neophodno je zbog ostvarenja visoke proizvodnje mleka u početku laktacije kada je konzumiranje hrane nedovoljno za podmirenje potreba proizvedenih količina mleka. Ono što je najvažnije u poslednjoj fazi bremenitosti treba da obezbedi i osposobljavanje vimena za lučenje mleka tokom laktacijskog perioda. Potebe sumirane za rast ploda, stvaranje telesnih rezervi, sopstveni porast, priprema vimena traži poboljšanje ishrane junice 45-60 dana pred telenje. Ovo je neophodno radi privikavanja na tip obroka koji će biti nakon telenja, kada se dnevna količina koncentarta povećava na račun smanjenja kabaste hrane jer je kapacitet buraga

Tab 3. Obroci za priplodne junice

Smisao odgoja plipodnih junica jeste da one budu zdrave, sposobne za reprodukciju i da se otele prvi put u uzrastu 24-25 meseci

TM kg	Dnevni prirast kg/dan	Konz. SM kg/dan	ME MJ/dan	SP % (SM)	RDP g/dan	RUP g/dan	Ca g/dan	P g/dan
150	0,6	4,1	37,66	14,0	379	199	26	12
	0,8	4,2	40,17	15,9	407	261	33	15
	1,0	4,2	43,10	17,9	434	322	40	17
200	0,6	5,1	46,44	12,6	470	177	27	13
	0,8	5,2	49,79	14,2	505	233	34	15
	1,0	5,2	53,14	15,8	538	287	40	18
250	0,6	6,1	54,81	11,8	556	156	28	14
	0,8	6,2	58,99	13,1	597	207	34	16
	1,0	6,2	62,76	14,4	636	256	40	18
300	0,6	6,9	63,18	11,2	637	138	30	15
	0,8	7,1	6778	12,3	685	183	35	17
	1,0	7,1	71,96	13,5	729	227	41	19
350	0,6	7,8	70,71	10,7	715	121	31	16
	0,8	7,9	86,15	11,7	769	162	37	18
	1,0	8,0	81,17	12,8	819	200	42	20
400	0,6	8,6	78,24	10,4	791	105	33	17
	0,8	8,8	84,10	11,3	850	142	38	19
	1,0	8,8	89,54	12,3	905	176	44	21

Tab 1. Dnevne potrebe priplodnih junica (NRC, 2001)

smanjen naglim povećanjem mase ploda. Količina sena se nešto povećava a sočna hrana smanjuje pri čemu stanje vimena ima odlučujuću ulogu. Količina koncentrata se 2-3 dana pred telenje takođe smanjuje na 1-2 kg ili se potpuno ukida zavisno od brzine nalivanja i opšteg stanja vimana.

Praktične preporuke kod odgoja i ishrane junica

Genetsko poboljšanje zapata zavisi od zamene krava koje se isključuju, sa genetski superiornim junicama koje predstavljaju osnovu uspeha u proizvodnji mleka. Praktične preporuke za odgoj junica HF rase:

- Prvi kriterijum kod odabira junica jeste genetski potencijal, posle sledi odabir prema telesnoj razvijenosti i zdravlju, dakle na sve one parametre koje se traže kod odabira krava osim na procenu vimena.
- Udeo sirovog proteina u SM obroka za junice pre puberteta mora biti 14 do 15% (unos SM 2,15%/TM dnevno),
- Udeo SP u SM obroka za junice nakon puberteta mora biti 13 do 14% (unos SM 1,65%/TM dnevno),
- Junicama treba postepeno povećavati udeo koncentrata u obroku. Na početku obrok treba da sadrži 50% koncentrata i
 - 50% kabaste hrane,
 - Hranjenje se sprovodi jednokratno, potrebno je pratiti konzumaciju i prema potrebi korigovati ili smanjiti količinu hrane,
 - Dnevni prirast treba da se kreće u granicama 750 do 850 g/dan,
 - Konzumiranje SM se kreće od 2,2 do 2,6% od TM,
 - Sve junice moraju imati pristup hrani istovremeno, potrebno je osigurati dovoljno hranidbenog prostora,
 - Junice treba meriti što češće (jednom mesečno) da se utvrdi dnevni prirast prema kome se koriguje obrok,
 - Grupisanje junica treba sprovoditi prema starosti. Unutar grupe razlike u starosti mogu biti 2 do 4 mese-

ca a razlike u TM unutar grupe ne veće od 90 kg,

– Kod sastavljanja obroka treba koristiti hraniva koja su trenutno najjeftinija,

– Sa preciznom ishranom prestaje se sa 30 do 45 dana pred telenje kada se postepeno povećava udeo kvalitetne kabaste hrane da bi se mikroorganizmi buraga prilagodili na nov obrok koji povećava kapacitet probavnog trakta,

– Oplodnja bi trebalo da se izvede u starosti od 14 do 16 meseci, TM od 340-390 kg a telenje u starosti do 24 meseca,

– Telesna masa nakon telenja treba da bude 80 do 85% od konačne TM.

Zaključak

U ovom poslu nema sentimentalnosti, mada ponekad i lošija krava zna da proizvede više mleka. Najbolja junica se ne kupuje, a još manje prodaje. Ona se stvara i uvek ostaje u svom stadiu. Junice zahtevaju minimalno ulaganje, a velika je dobit.

Literatura: [1] Grubić G., Adamović M., Monografija, Beograd, 2003.: [2] Stojić P., Mleko kao posledica, Priručnik za mlečno govedarstvo, Beograd 2014.; [3] Stojanović B., Grubić G., Đorđević A., Božićković A., Ivetić A., Efikasna ishrana mlečnih junica u prepubertetnom periodu, Zbornik Naučnih radova XXVII Savetovanja agronoma, veterinarar, tehnologa i agoeconomista Vol. 19. br. 3-4, strana 25-38, Beograd 2013.; [4] www.agroklub.com/stocharstvo/novi-pristup-hranidbi-junica-holštajn-pasmina/6764/.; [5] Čobić T., Bačvanski S., Vučetić S., Proizvodnja i korišćenje silaže u ishrani stoke. Nolit Beograd; [6] Mitić N., Perčej J., Zeremski D., Lazarević Lj., Govedarstvo, Monografsko delo; [7] Đorđević N., Makević M., Grubić G., Jokić Ž., Ishrana domaćih i gajenih životinja, Beograd-Zemun, 2009.;[8] Ševković N., Pribičević S., Rajić I., Ishrana domaćih životinja, Naučna knjiga Beograd,1980.

Ka najpravednijem mogućem poretku

Komunitarizam, kao ideja koja favorizuje zadrugne principe, manje se oslanja na centralističke ideje, a prednost daje načelima decentralizacije vlasti što, smatra i jedan od glavnih komunitarističkih mislilaca Majkl Volcer, daje više šansi za kvalitetniju distribuciju pravde

Poslednjih decenija, jedna od glavnih tema u javnom i političkom životu Srbije je agrarna reforma, koja je idući rame uz rame sa gorećim političkim pitanjima, neprestano potvrđivala svoj značaj za opstanak društva. Tokom poslednjih dvadeset godina donosioci odluka konstantno nastoje da, shodno sopstvenim ideološkim shvatanjima, učine nešto na ovom planu, tvrdeći da jedino nove postavke u sferi poljoprivrede mogu „dopuniti” posrnulu privredu i omogućiti razvoj srpske ekonomije.

Posebno mesto u planovima srpskih političara (bez obzira na to kojem političkom polu pripadaju), imaju zadruge za koje gotovo svi teoretičari i praktičari ističu da jedine mogu da obnove srpski agrar, selo i društvo u celosti. Kao glavni

povod ovoj tvrdnji, u prvi plan se iznose osnovni zadrugni principi za koje se, shodno vladajućem diskursu, mimo osnovnih akata koji se na ovu oblast odnose stidljivo i skromno ističe da nisu ekonomski već pre svega etički, te da kao takvi promenu mogu doneti tek pošto dođe do temeljne izmene svesti onih koji na zadrugama planiraju da grade savremenu poljoprivredu.

Polazeći od ovih načela, politički radnici u Srbiji i svetu sa kraja devetnaestog, pa sve do prve polovine dvadesetog veka nastojali su da osnovne postulate i načine funkcionisanja zadruga prenesu i u sferu političkog. Tako je sa prvim danima oslobođenja od Turaka i u Srbiji rođena ideja o opštini kao političkom izrazu zadrugnog organizovanja u domenu politike. Borba za ozakonjenje principa po kojem samouprave baš kao i zadruge treba da počivaju na autonomnosti i samoodgovornosti, a ne na uticaju centralnih vlasti i volje vladara predstavljala je, pisao je svojevremeno i Slobodan Jovanović, okosnicu svih unutar političkih borbi u Srbiji na prelomu dva prethodna veka.

Krajem dvadesetog veka, ideja o stvaranju jakih samouprava koje će počivati na principima zadrugnog organizovanja postala je sve popularnija i u Zapadnoj Evropi u kojoj je ova slovenskom Istoku poznata forma političkog uređenja zajednice dobila naziv – komunitarizam. Na taj način, zadruga sa svojim idealom samoorganizovanja uspela je da nadjača političku zajednicu, a njena mogućnost prekomponovanja srpske politike na kurs „najpravednijeg mogućeg poretka” kao idela

Zadrukarstvo: tradicija za budućnost

političke teorije i prakse, glavna je tema rada koji sledi.

O zadrugnim principima

Da osnovni zadrugni princip i svojoj osnovi nisu ekonomski no etički, te da zadrugama u prvom planu nije profit nego unapređenje zajednice i zadrugara pojedinačno možda najbolje svedoče program-ska akta Međunarodnog zadrugnog saveza, kao i na njima, u Skupšti-

ni Republike Srbije usvojen Zakon o zadrugama. Prema njima, princip zadrugnog organizovanja ishodi iz načela samopomoći, samoodgovornosti, demokratičnosti, jednakosti, pravičnosti, solidarnosti, poštenja i brige za zajednicu, a mogu se svesti na: dobrovoljno članstvo; demokratsku kontrolu zadruga od strane članstva kroz zadrugnu Skupštinu; ekonomsko učešće članova u životu zadruga; samostalnost i nezavisnost u odlučivanju; obrazovanje članstva i rad na stalnom informisanju i obuci; međuzadrugnu saradnju kao izraz solidarnosti i jednakosti i stalnu brigu za zajednicu uz mogućnost saradnje sa svetom politike, naravno u zavisnosti od potreba, volje i mogućnosti samih zadruga.

Zadruga, beleži tako i mr Slobodan Sivčev, poslanik u zadrugarstvu Srbije, a prenosi Branislav Gulan, svoju osnovu nalazi u socijalnosti njenih članova i stalnom povratku na osnovne moralne životne i poslovne postulate, te otuda ima značajnu etičku funkciju koja nadrađa njen ekonomski značaj. Zadrugarstvo, objašnjava tako Sivčev, ne shvata kapital kao svoj krajnji, pa

Svetozar Marković

čak ni glavni cilj. Za opstanak, rad i razvoj zadruga, nastavlja on, od većeg je značaja jačanje međusobnih veza zadrugara, kao i veza sa širom zajednicom na čijoj se teritoriji egzistira, tim pre što su zadrugari ontološki vezani kako za zadrugu tako i za prostor na kojem deluju. Zadruga zapravo uvodi ravnotežu između

Etička snaga sela i zadruga

Etička snaga srpskih zadruga, pisao je svojevremeno još i Svetozar Marković, najbolje se ogle-dala u životu sela – u oblicima združenog rada među kojima su se izdvajali moba, pozajmica i spreg (davanje stoge za oranje, kao i pomoć u samom radu što se danas može poistovetiti sa u Zapadnoj Evropi poznatim „mehaničkim prstenom”).

Isti principi solidarnog rada postojali su na širem balkanskom i slovenskom prostoru, pa

je tako uz ovo, u ruskim selima postojao i institut artelja koji se može razumeti kao neka vrsta institucionalizovane, proširene srpske mobe, pri čemu je postojalo više vrsta artelja: sinhroni (u seoskoj opštini u vidu zajedničkog rada na zemlji), privremeni (sezonski), stalni (van seoskih opština u gradovima, pri fabrikama i zavodima), kolonizatorski (prilikom preseljenja celih seoskih opština ili grupa seljaka na novo mesto).

Nikolaj Nepljujev

Obnova agrara traži duboke promene

Solidarnost kuću gradi

Adam Bogosavljević

zajednice i ekonomije, te otuda sa pravom predstavlja možda i najprirodniji izraz ljudskog organizovanja.

Preko svojih principa ova „preduzeća ljudi“ koja se oštro suprotstavljaju „preduzećima kapitala“ (čiji je jedini cilj profit), pisao je svojevremeno i Svetozar Marković, obavljaju i prosvetnu funkciju jer putem edukacije, one svoje članove usmeravaju od individualizma i egoizma ka kolektivizmu i zajedništvu. Možda je upravo otuda danas toliko teško obnoviti zadrugni duh u Srbiji jer, kako su pažljivi čitaoci „Sremske poljoprivrede“ mogli iz broja u broj da vide, promena svesti naših poljoprivrednika, ali i onih koji deluju u sferi političkog, najteže je izvodljiva.

O transferu principa u srpskoj političkoj teoriji i praksi

Principi na kojima zadruge počivaju nisu proizvod jedne konkretne ideje i vremena, nego su rezultat viševjekovnog vaspitanja stanovništva i predstavljaju najbolji izraz tradicionalnog udruživanja naroda na širem, balkanskom prostoru. Nastale kao zajednice krvi i rada, porodične zadruge vremenom su od načina preživljavanja i odbrane od inovertnog okupatora koji nije zadirao u unutrašnjost zadrugnog i opštinskog organizovanja prerastale u kooperativne zajednice kroz koje su njihovi članovi, a pre svih poljoprivredni proizvođači pronašli mogućnost rešavanja međusobnih, kao i sporova čiji uzročnici dolaze iz sfere politike i ekonomije.

O jedinstvu zadrugnog i narodnog

Stalnost problema srpskog sela

Govoreći o životu srpskih seljaka, Adam Bogosavljević je najveću nepravdu video u nejednakom tretmanu rada, što se, ukoliko uzmeo u obzir činjenicu da današnji srpski „seljački penzioner“ ima tek nešto oko 10.000 dinara penzije (a da je pri tome na godišnjem nivou radeći na svojoj zemlji, državi dao mnogo više nego prosečan činovnik koji ostvaruje veću penziju), može i danas uzeti kao aksiom.

„Ako težak obezbeđuje društvu ishranu, a državi omogućava

va da izdržava svoj birokratski aparat, treba li to društvo i ta država svojom lošom politikom da unazade zemljoradnju i težaka da dovedu u stanje potpune bede“, pisao je u svom znamenitom članku „Glas sa sela“ Bogosavljević davne 1873. godine. Da je ova tema i danas aktuelna sećaju nas na gotovo svim svojim stranama „Sremska poljoprivreda“, Odbor za selo SANU, ali i autori među kojima prednjači prof. dr Miladin Ševarlić.

političku teoriju i praksu.

Iako su samouprave kraljevine Srbije imale značajniji položaj (posebno nakon smene dinastija 1903. godine), komunitarni sistem, usled nemogućnosti sveta politike da se povuče iz domena društvenog života, nije bio etabliran. Prvi svetski rat i nakon njega nastala Jugoslavija ovo pitanje ostavili su po strani, a ideja o mogućnosti stvaranja komunitarnog sistema javljala se samo kao mogućnost prevazilaženja međunacionalnih trvenja u kraljevini Karađorđevića.

Kraljevina Jugoslavija bila je poznata po izuzetno razgranatom zadrugnom sistemu. Međutim, kao država okrenuta građanstvu (za razliku od kraljevine Srbije) ona je zanemarivala seljaštvo (i principe na kojima ono počiva). U isto vreme, ona je teško izlazila na kraj i sa radničkim pokretom, pa se tako sa

Šta je komunitarnost?

Komunitarnost, solidarnost, zajedništvo u praksi znače favorizovanje principa življenja u široj zajednici sa većom uzajamnom pomoći zasnovanoj na zajedničkim životnim načelima (uglavnom tradicionalnim), čime se sprečava podvojenost ili atomizacija društva, kao i otuđenje kao rezultat te podvojenosti

punim pravom može reći da je ovaj tvoreviti pored nacionalnog „glave došlo“, i radničko pitanje, koje su u republici istog imena pokušali da reše komunisti. Stavljajući akcenat na radništvo i nudeći veća ovlašćenja samoupravama u kojima je demokratski kolektivističkih zadruga svedena na volju članova jedino postojeće partije, komunisti su pored nerešenih nacionalnih sporova, otvorili i „seljačko pitanje“ koje su rešavali favorizovanjem radništva i nastojanjem da seljake pretvore u radnike na sopstvenim imanjima ili u kombinatima, pa se otuda može reći da je i ovo pitanje, barem u sferi ekonomije, skupo koštalo drugu Jugoslaviju. Zahvaljujući dva puta ponovljenim greškama, danas su se stekli uslovi da se jednakim tretmanom radništva i seljaštva (svakog na način koji najbolje odgovara prirodi ova dva pokreta, odnosno staleža), stvori ravnoteža i omogući (barem u domenu ekonomije) rešavanje krupnih pitanja. Ukoliko se zadrugni principi prihvate i kao politički, moguće je pronaći i rešenje za čitav niz unutrašnjih problema koje Srbija danas ima.

Kvalitetnija distribucija pravde

Komunitarizam, kao ideja koja favorizuje principe na kojima počivaju zadruge, manje se oslanja na centralistička načela, a prednost daje decentralizaciji vlasti (spuštanjem nivoa odlučivanja na nivo bliži građanstvu) što, kako smatra i jedan od glavnih komunitarističkih mislilaca Majkl Volcer daje više šansi za kvalitetniju distribuciju pravde. U uslovima postojanja jakih srpskih samouprava, sa većim nadležnostima, prihodima i mogućnostima, lišenih pri tome dominacije politike nad društvenim životom kojim rukovode principi etike i solidarnosti, i razvoj zadruga, a preko njih i sela dobio bi potpuni primat, tim pre što gotovo svaka opština i grad u Srbiji svoj život i opstanak duguju pre svega svojim selima.

Kao i u slučaju zadruga, komunitarizam u prvi plan ističe principe samobitnosti, samopomoći, zajedništva i deljenje istovetnog kulturnog i etničkog identiteta. Kao i zadruge, ni u komunitarnoj zajednici, opštine nisu servisi podređeni kapitalu i politici nego ljudima. One, baš kao i zadruge, imaju i edukativnu ulogu, te nastoje da stvore „novog“

etičkog čoveka koji bi poštovanjem osnovnih moralnih i tradicionalnih principa mogao da odoli izazovima vremena, baš kao što bi, vodeći se istim principima i zadruge kao zajednice koje odolevaju kapitalu kao jedinom cilju, pariranjem velikim monopolistima korigovale „slobodno tržište“.

Komunitarizam, baš kao i zadrugarstvo, ideju isključive ekonomske dobiti smenjuje načelom socijalne efikasnosti. Ovo načelo ne znači ukidanje rada kao sredstva ostvarenja ekonomske dobiti, nego davanja istom novog kvaliteta koji nadilazi vrednosti samog kapitala. Upravo u ovoj tački možda se i najbolje susreću zadrugarstvo i njegova politička manifestacija – opština, onako kako o njoj govore komunitaristi.

Prema rečima poznatog ruskog komunitarnog teoretičara i praktičara Nepljujeva, u svrhu konstituisanja ovakve zadrugno-političke organizacije potrebno je najpre identifikovati osnovni zakon socijalnog života koji svoje uporište, poput života u zadrugama, ima u domenu etike. Odatle, na srednjem nivou organizovanja komunitarnog sistema ishode rukovodeći, operativni principi iz kojih se mogu ostvariti konkretni ciljevi, kao poslednji nivo definisanja.

U praktičnom smislu, komunitarna kao zadrugno-politička zajednica podrazumeva stvaranje takvog uređenja čiji bi sastavni deo činile slobodno udružene samoupravne jedinice koje bi, baš kao što je slučaj i sa međuzadružnom saradnjom, na načelima solidarnosti i jedinstvenog identiteta obrazovale državnu i niže nivoe vlasti, preko okružnih ili regionalnih.

Dok su srpski socijalisti sa kraja 19. veka smatrali da na ovaj način Srbija njihovog vremena može „preskočiti“ tranziciju u kapitalizam i na svojim tradicionalnim osnovama, zadrugom i opštinom doći do idealnog sistema, tako se pravom savremeni komunitaristi postavljaju pitaju može li se posredstvom komunitarnog sistema oslonjenog na selo i njegovu najveću (gotovo nepostojeću vrednost – solidarnost), danas gotovo identična „tranzicija“ jednako „preskočiti“, kako bi se došlo do idealnog društva koje se u političkoj teoriji shvata isključivo kao ono u kojem je ostvarivo „najbolje moguće dobro za najveći broj ljudi“.

S. Lapčević

Pijačne usluge niže i za 25 odsto

- Naša ideja jeste da do leta dobijemo pokrivenu pijacu i jedan potpuno novi i uređen objekat kako bismo nivo usluga i poslovanja na gradskoj pijaci podigli na znatno viši nivo - poručio je predsednik opštine

Cene zakupa pijačnih tezgi kao i pijačarina treba da budu umanjene za oko 25 odsto, čulo se na sastanku koji je održan u zgradi opštine Indija, na kojem se okupilo više od 40 pijačnih prodavaca. Sastanku su prisustvovali i predsednik opštine **Petar Filipović** i **Slavko Puvača** direktor JKP „Komunalac“, koji su predstavili projekat pokrivanja gradske pijace, čija se realizacija očekuje tokom ove godine.

Tokom jednoiposatnog sastanka čula su se različita mišljenja pijačnih zakupaca, a polemika se vodila u vezi sa uslovima na gradskoj pijaci. Tako prodavci nisu propustili priliku da spomenu higijenu, odnosno nepostojanje adekvatnog mokrog čvora kao i problem naplaćivanja parkinga. Neki od njih su očekivali da cene zakupa budu još niže, a mnogi su pozdravili predlog opštinskog rukovodstva da se cene usluga na pijaci umanje.

Dejan Bilovus, zajedno sa suprugom, više od decenije na pijaci prodaje voće i povrće. Informaciju o znatno nižim cenama usluga je prihvatio sa oduševljenjem i istakao da je veoma zadovoljan predlogom koji se mogao čuti na sastanku u opštini.

Činjenica je da ništa za džabe ne možete dobiti, pa ne razumem zašto bismo bili nezadovoljni novim cenama. Umanjenje od 25 odsto za zakup tezgi i plaćanje na rate jeste velika olakšica i siguran sam da će nam mnogo značiti - navodi on i kaže da se dalje treba baviti nekim drugim pitanjima kao što su parking i higijena na pijaci.

Sa druge strane, ima i nezadovoljnih zakupaca koji kažu da nisu zado-

Ove godine bolji uslovi na gradskoj pijaci

voljni pomenutim smanjenjem cena, a još manje uslovima za rad i boravak na pijaci.

- Na sastanku nisam dobio odgovor na pitanje kakva je razlika između objekta i tezgi jer nadležni ono što daju u zakup nazivaju objekat, koji podsećam podrazumeva vodu i struju, a mi to nemamo - ističe **Branislav Drljan** uzgajivač pečurki i pijačni prodavac.

I Milenko Kovačević, stočar iz Indije, svoje proizvode sir i mleko od pre nekoliko meseci donosi na gradsku pijacu i prodaje. Kako kaže, ukinut im je otkup sirovog mleka, pa su prinuđeni da dolaze na pijacu.

- Meni umanjene cene ne igra veliku ulogu. Ne zakupljujem tezgju na

duži vremenski period već plaćam dnevnu pijačarinu i to dođe duplo jeftinije. Sa druge strane, verujem da bi mi bilo pametnije da zakupim tezgju kako ne bih stalno menjao mesto - kaže on i ističe da je potpuno „nov“ u čitavoj priči oko zakupa tezgi ali je svakako došao da čuje novine.

Direktor JKP „Komunalac“ Slavko Puvača istakao je nakon sastanka da su predložene cene pijačnih usluga realne i da je umanjeno od 25 odsto u odnosu na prethodnu godinu veoma značajno.

- Prilikom kalkulacije se zaista vodilo računa o interesima svih onih koji su zainteresovani da prodaju robu na gradskoj pijaci ali i o interesima našeg javnog preduzeća. Naravno da ne mogu svi biti u potpunosti zadovoljni, ali ono što jeste novina da smo omogućili

Dejan Bilovus

Veliko interesovanje prodavaca

Milenko Kovačević

Branislav Drljan

svima da mogu da zakup plate na rate - ističe Puvača.

Kada je reč o zakupu na godinu dana, zakupci mogu da plate na tri rate, a ukoliko se zakup vrši na šest meseci data im je mogućnost plaćanja na dve rate. Licitacija treba da bude organizovana 25. januara, nakon čega će nadležni imati jasniju sliku o novinama koje su predložene.

Direktor Komunalca podseća da na gradskoj pijaci postoji dovoljan broj tezgi, odnosno objekata kako na zelenoj pijaci tako beloj i robnoj i da je tokom 2015. godine bilo slobodnih tezgi na raspolaganju.

- Ono što jeste činjenica da uslovi za poslovanje na našoj pijaci nisu najbolji, mi smo se trudili prošle godine da koliko koliko popravimo uslove, sve u skladu sa finansijskim mogućnostima. Tek izgradnjom novog objekta i pokrivanjem pijace ćemo zaista napraviti dobre uslove za poslovanje na pijaci a sam centar grada će dobiti mnogo lepši izgled - poručio je na kraju Puvača.

Prema rečima predsednika Filipovića, ideja jeste bila da u razgovoru sa pijačnim prodavcima saznaju koji su to problemi sa kojima se oni susreću i kako zajednički doći do rešenja.

Jeftiniji zakup tezgi

Kako su istakli nadležni iz „Komunalca“, kada je reč o zakupu tezgi na 12 meseci, stara cena je bila 64.800 dinara, a nova cena bi trebala da bude 48.600, što predstavlja umanjeno od 16.200 dinara. Kada je reč o zakupu na šest meseci, stara cena je iznosila 32.400 dinara a nova treba da bude 27.540 dinara i reč je o umanjenoj od 4.860 dinara. Nadležni podsećaju da se zakup tezgje na 12 meseci može platiti u tri rate, a zakup na šest meseci u dve rate. Oni dalje navode da je i dnevna pijačarina umanjena, pa je tako u Indiji sa 500 snižena na 400 dinara, a u Beški sa 250 na 200 dinara.

- Tokom prethodnih godina nije bilo sredstava da se ulaže u gradsku pijacu i iz ove perspektive vidimo da je to bila greška jer su uslovi za poslovanje veoma loši. Iz tog razloga smo i organizovali ovaj sastanak i predstavili im neke novine koje ćemo sprovesti - navodi predsednik.

- Razgovarali smo o nižim cenama usluga na gradskoj pijaci, dobili smo sugestije a mi ćemo pokušati da pronađemo najbolje rešenje. Ono što je najvažnije spomenuti jeste da smo u prethodnih mesec dana radili na idejnom rešenju za pokrivanje gradske pijace. Ona bi trebala u narednih nekoliko meseci da dobije potpuno novo ruho, a u narednih mesec i po dana ćemo imati javnu raspravu - poručio je Filipović i napomenuo da će svi građani opštine Indija moći da učestvuju i daju svoju sugestiju.

- Naša ideja jeste da do leta dobijemo pokrivenu pijacu i jedan potpuno novi i uređen objekat kako bismo nivo usluga i poslovanja na gradskoj pijaci podigli na znatno viši nivo - naglasio je predsednik opštine i naglasio da je izuzetno zadovoljan sastankom koji je održan.

Predsednik se osvrnuo i na temu nedovoljnog broja parking mesta na pijaci i istakao da će u saradnji sa JP „Direkcija za izgradnju opštine“ pokušati da izađu u susret prodavcima i omoguće im povlašćene cene parkinga.

M. Balabanović

Nadležni prezentovali budući izgled pijace

STRUČNJACI O STANJU RATARSKIH USEVA

Sneg dobrodošao usevima

Pšenica koja je posejana u optimalnom roku je u dobro stanju pa odoleva drastičnim temperaturnim promenama. Ipak zahlađenje koje se najavljuje moglo bi uticati na pšenicu koja je posejana u kasnijem agrotehničkom roku

U dobroj kondiciji su sve one pšenice koje su zasejane do 3. novembra i koje su ušle u fazu tri lista, odnosno u fazi su bokorenja. One sejane kasnije, a tih je 50 procenata nisu dostigle tu fazu. One se nalaze u fazi od nicanja pa do drugog lista. Pred njima su velika iskušenja.

Sneg koji je pao predhodnih dana pogoduje usevima pšenice i uljane repice jer mlade biljke štiti od niskih zimskih temperatura. Iz perioda relativno visokih temperatura za decembar naglo je nastupilo zahlađenje od -10 pa i više. Niske temperature su zatekle pšenicu nedovoljno pripremljenu pošto biljke nisu prošle sve faze u procesu kaljenja. Drugim rečima nisu nakupile dovoljno šećera da bi uspešno prezimile.

Stručnjak za pšenicu Miroslav Malešević kaže da će ovu kritičnu fazu bolje proći oni usevi koji su posejani u optimalnom agrotehničkom roku, a da su u problemu oni iz novembarske i kasnije setve.

- U dobroj kondiciji su sve one pšenice koje su zasejane do 3. novembra i koje su ušle u fazu tri lista, odnosno u fazi su bokorenja. One sejane kasnije, a tih je 50 % nisu dostigle tu fazu. One se nalaze u fazi od nicanja pa do drugog lista. Pred njima su velika iskušenja. I kada su u pitanju niske temperature, ali i pomeranja zemljišta usled smrzavanja i otkravljanja. Sve to može dovesti do uginjavanja takvih biljaka - kaže Malešević.

Snežni pokrivač je dobrodošao pšenici ali i uljanoj repici. Ana Marjanović Jeromela sa Instituta za ratarstvo i povrtarstvo kaže da poljoprivrednici ne bi trebalo da brinu zbog crvenila na listovima te uljariće koje je posledica niskih temperatura.

- Pojava niskih temperatura mogla je dovesti do izmrzavanja kod pojedinih genotipova koji su prerasli, tj. pojava cvetonosnog stabla. Obično su to hibridi. One repice koje su ostale u fazi rozete ne bi trebalo da imaju problema. Kod većine genotipova moguće je primetiti crvenilo na obodu listova. Proizvođače to ne bi trebalo da zabrinjava. To je posledica niskih temperatura i nedostatka hraniva. Takve biljke će bez problema prezimiti a u proleće će se pojaviti zeleni listovi - kaže Ana Marjanović Jeromela.

Meteorolozi za narednih desetak dana predviđaju jutarnje temperature tek nekoliko stepeni ispod nule, što će svako pogodovati usevima pšenice i uljane repice.

Pšenica dobro podnosi temperaturne oscilacije

Prošle nedelje temperatura se naglo spustila i polja su se zabelela što je obradovalo ratare. Ove sedmice potpuno drugačija slika, prolećna temperatura a u njivama blato. Dovoljno razloga za brigu proizvođača. Međutim pšenica je otporna i za sada dobro podnosi temperaturne oscilacije, štetu bi mogla pretrpeti samo ona koja je posejana u kasnijem agrotehničkom roku.

Zbog visoke temperature za ovo doba godine teško se ulazi u njive. Zemlja je toliko omekšala da je gotovo nemoguće doći do žita. Srećom, za sada u polju nema nikakvih radova, a ona pšenica koja je posejana u optimalnom agrotehničkom roku je u dobro stanju pa odoleva drastičnim temperaturnim promenama. Ipak zahlađenje koje se najavljuje moglo bi uticati na pšenicu koja je posejana u kasnijem agrotehničkom roku.

- Znači posejana je u optimalnom roku i izuzetno dobro izgleda. E sad to je trava videćemo šta će biti do kraja leta. Uticaće najviše na onu koja je posejana u kasnijem agrotehničkom roku. Novembar je bio dobar i decembar. I onaj ko je sejaio kasnije je nikla. Međutim, nije se još izbokorila - kaže ratar Vojin Stepančević.

Ovaj iskusni ratar je prošle godine sa pšenicom ostvario izuzetne prinose zbog čega je posejao istu površinu pod tim usevom. Međutim, kako kaže, u želji da imaju što manje gubitaka, zbog sve češćih i izraženijih promena vremena ratari na teritoriji opštine Šid menjaju setvenu strukturu.

- Stvar je u tome što je pšenica zamenjena uljanom repicom, i ja mislim da će soja biti zamenjena suncokretom na većem broju parcela. U poslednjih 15 godina imamo tri godine koje su ekstremno sušne i ja isto planiram da u jesen idu dve kulture pšenica i uljana repica a za jesen kukuruz i suncokret - objašnjava on.

Pšenica za sada dobro podnosi temperaturne oscilacije

Đuro Paić

Kalkulacija je sasvim opravdana jer je opština Šid jesenas pretrpela veliku štetu zbog suše pa tako gotovo da nijedan poljoprivrednik iz tog kraja nije imao ekonomske računicе.

Bolesti, za sada, nisu problem

Jedno od pitanja koje ovih dana poljoprivrednici postavljaju, jeste i ima li kraja, i završetka ovoj vremenskoj vrtešci. Sneg jeste pao

ne na usevu, u smislu pojava nekih bolesti u najavi, koje za sada ne predstavljaju nikakav problem. Nema ni potrebe da se vrše bilo kakve intervencije na parcelama. Reč je o pojavi nagoveštaja pepelnice, pegavosti na listu, ali o tom potom. Svakako će se pratiti stanje na usevu do proleća. Niske temperature nisu naškodile pšenici, kako onoj koja je sejana u prvim rokovima i koja je odraslija, u fazi bokorenja, tako ni pšenici koja je kasnije posejana. Nema oštećenja od tzv. vodoleža jer obilnijih padavina nije ni bilo, kaže Pajić.

Meteorolozi najavljuju već tokom sedmice novi pad temperatura ali i ponovne snežne padavine. Ima li razloga za zabrinutost ili je vlaga zemljištu dobrodošla?

- Taj talas nižih temperatura se očekuje, no, očekuje se i snežni pokrivač, tako da ne bi trebalo da bude bilo kakvih oštećenja, nekog izmrzavanja, naročito kada je u pitanju pšenica. Verujemo da će u februaru biti nešto više padavina, što bi dobro došlo da se nadomiri zimska vlaga koja još uvek nedostaje. Za one jare useve koji se planiraju sejati na proleće, a glavni usevi su kukuruz, soja, suncokret, zatim krmno bilje, povrtarsko bilje, sve to čeka početak proleća. Već od marta meseca, ako se ukažu povoljni uslovi da može da se uđe u parcelu, i da zemljište bude dovoljno prosušeno. Tada se može krenuti sa ranom setvom kada su u pitanju ratrsku usevi kao što su ječmovi, rani povrće, lukovi, šargarepe, graškovi i ostalo hladno povrće. Zatim će uslediti glavna setva koja se odnosi na kukuruz, soju, suncokret - kaže Đuro Paić.

Površina pod šećernom repom je malo smanjena na ovom terenu u

odnosu na ranije godine. Bez obzira na njen značaj, ona je došla u neku grupu običnih useva. Kakva je situacija sa zasejanim površinama ostalih kultura, pogotovo sa hlebnim zrnom?

- Statistički gledano prošle i ove proizvodne godine, kada je u pitanju pšenica, posejano je nešto manje. Međutim, zapaženo je da su pojedine katastarske opštine ipak zasejale više u odnosu na neke druge. Došlo je do jednog raskoraka u rasporedu površina. Posejan je nekakav višegodišnji prosek. Prošlogodišnji rod je bio jako dobar. Jednostavno poklopilo se dosta toga što je išlo u prilog proizvođačima, od rokova setve, nicanja, ostvaren je dobar sklop, zatim je bio i dosta dobar raspored padavina, a odgovarali su i temperaturni uslovi. Stoga je i bio ostvaren jedan visok rod. Do ovih godina imali smo problem tzv. retke pšenice. Pšenica nam je kada se gleda sa krajeva parcela, ovratina, izgledala lepo, ali kada se uđe dublje u njivu, onda se vide te praznine koje neminovno utiču na smanjenje prinosa i kvaliteta zrna. Sada je situacija popravljena, i imamo optimalne količine semena koje mi sugerišemo proizvođačima. Svaka sorta ima optimum količine semena, broj zrna koji treba posejati po jedinici površine, kako bi se dobio najbolji rod. Popravljajući sortiment, prilagođavajući ga našim uslovima, uspešli smo da ostvarimo prinose čak i od 9 tona po hektaru. Kada je u pitanju pšenica, to su prinosi kukuruza. Ostvareno je ono što nismo mogli ni da sanjamo - zadovoljno ističe Đuro Paić.

Za ovaj teren cilj je 7 tona po hektaru, i to bi trebalo da bude prosečan prinos. Faktor na koji može malo da se utiče, a to su vremenske prilike, nadajmo se ponovo će ići na ruku poljoprivrednicima, i da će uz sve preduzete agrotehničke mere, kao i savete stručnjaka, na leto pred nama biti bogata žetva. Samo neka sve bude u svoje vreme.

M. N. – Đ. S. – B. B.

Pšenica posejana u optimalnom roku izuzetno dobro izgleda

ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Члан 1.

У Закону о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08-др.закон и 41/09), у члану 1. после става 1. додаје се нови став 2, који гласи: „Пољопривредно земљиште је добро од општег интереса за Републику Србију које се користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним овим законом.” Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 2.

У члану 2. тачка 11), тачка на крају замењује се тачком и запетом. После тачке 11) додају се тач. 12) и 13), које гласе: „12) *књига поља* јесте документ о планирању и праћењу свакодневних активности у биљној производњи и оствареним приносима током године, а нарочито у ратарској, повртарској и воћарској производњи; 13) *плодоред* јесте правилно, просторно и временско смењивање усева у биљној производњи.”

Члан 3.

У члану 60. став 1. мења се и гласи: „Пољопривредним земљиштем Републике Србије (у даљем тексту: пољопривредно земљиште у државној својини) располаже и управља Република Србија преко Министарства.” У ставу 3. тачка на крају замењује се запетом и додају се речи: „као и дипломираног инжењера пољопривреде.” У ставу 6. речи: „из става 7.” замењују се речима: „из става 5.”

После става 6. додаје се нови став 7, који гласи: „Ако јединица локалне самоуправе не донесе програм из става 2. овог члана, у складу са одредбама овог члана, Министарство без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана истека рока за доношење годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, односно од дана истека рока за доношење одлуке о расписивању јавног огласа, обавештава министра надлежног за послове финансија који у року од 15 дана, привремено обуставља пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде тој јединици локалне самоуправе док ту обавезу не изврши.” После досадашњег става 7. који постаје став 8. додаје се став 9, који гласи: „Подаци из става 8. овог члана обухватају табеларне податке о пољопривредном земљишту, дигиталне катастарске планове, ортофото снимке, листове непокретности, алфанумеричке податке о катастарским парцелама и др.”

Члан 4.

У члану 61. после става 2. додаје се нови став 3, који гласи: „Пољопривредно земљиште у државној својини из ст. 1. и 2. овог члана даје се на коришћење без плаћања накнаде јавним позивом који расписује надлежни орган јединице локалне самоуправе.”

Досадашњи став 3. који постаје став 4. мења се и гласи: „Одлуку из ст. 1. и 2. овог члана доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе уз сагласност Министарства.” После става 4. додају се ст. 5, 6, 7, 8, 9, 10. и 11, који гласе: „Ако пољопривредно земљиште у државној својини није било издато најмање последње три агроекономске године и није било предмет коришћења, јавним надметањем по почетној цени од 0 динара, то пољопривредно земљиште може се дати на коришћење за пољопривредну производњу физичким и правним лицима која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу, на период до пет година. Пољопривредно земљиште из става 5. овог члана под истим условима може се дати и лицима која се баве производњом енергије из обновљених извора од биомасе и сточарства, с тим да период коришћења може да буде до 30 година, уз одобрење за инвестиционе радове које даје Министарство и то у складу са чланом 67. овог закона. Одлуку о давању на коришћење пољопривредног земљишта из става 5. и 6. овог члана доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе уз сагласност Министарства. На основу правоснажних одлука из ст. 4, 5. и 6. овог члана, Министарство и корисник закључују уговор о коришћењу пољопривредног земљишта у државној својини без плаћања накнаде. Период коришћења пољопривредног земљишта из става 5. овог члана може се продужити до 25 година ако пољопривредни инспектор утврди да корисник то земљиште користи у пољопривредне сврхе, а за површине преко 10 ха период коришћења пољопривредног земљишта може се продужити само ако корисник добије одобрење за инвестиционе радове које даје Министарство и то у складу са чланом 67. овог закона. Ако се период коришћења пољопривредног земљишта продужи у складу са ставом 9. овог члана, корисник за период за који је продужено коришћење тог земљишта плаћа закупнину за пољопривредно земљиште у државној својини, и то: 1) за површину до 10 ха – у висини од 10% од просечно постигнуте цене закупа по хектару у јединици локалне самоуправе на којој се земљиште налази; 2) за површину од 10 ха до 50 ха - у висини од 40% од просечно постигнуте цене закупа по хектару у јединици локалне самоуправе на којој се земљиште налази; 3) за површину преко 50 ха - у висини од 60% од просечно постигнуте цене закупа по хектару у јединици локалне самоуправе на којој се земљиште налази. Против одлука из ст. 4, 7. и 9. овог члана може се изјавити жалба Министарству, а против истих одлука донетих од стране органа јединице локалне самоуправе са територије аутономне покрајине надлежном органу 3 аутономне покрајине за послове пољопривреде, у року од 15 дана од дана доношења одлуке.”

Члан 5.

У члану 62. став 1. речи: „дужи од 20 година” замењују се речима: „дужи од 30 година”. После става 2. додају се ст. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. и 11, који гласе: „Право закупа пољопривредног земљишта у државној својини немају правна и физичка лица уписана у Регистар пољопривредних газдинстава која: 1) су у пасивном статусу; 2) нису испунила све обавезе из претходних или текућих уговора о закупу пољопривредног земљишта у државној својини; 3) су извршила ометање поседа пољопривредног земљишта у државној својини; 4) су нарушавала несметано одвијање било ког дела поступка јавног надметања приликом давања пољопривредног земљишта у државној својини у закуп; 5) су бесправно користила пољопривредно земљиште у државној својини; 6) су поступала супротно ставу 2. овог члана. Поступак давања у закуп, односно на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини спроводи надлежни орган јединице локалне самоуправе. Ако правно односно физичко лице користи пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, односно супротно одредбама овог закона, дужно је да за коришћење тог земљишта плати трошкови износ највише просечне постигнуте цене по хектару на територији округа на којој се налази пољопривредно земљиште које се користи без правног основа. Ако лице не изврши обавезу плаћања, јединица локалне самоуправе дужна је да скине усев на основу акта свог надлежног органа. Ако пољопривредни инспектор записником утврди да непознато лице користи пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа надлежни орган јединице локалне самоуправе доноси одлуку о скидању усева. Скидање и продају усева надлежни орган јединице локалне самоуправе врши на терет лица које користи пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, а ако се ради о непознатом лицу на терет јединице локалне самоуправе. Средства остварена од продаје скинутог усева, по одбитку трошкова скидања усева, распоређују се у складу са чланом 71. овог закона. Закупац пољопривредног земљишта у државној својини дужан је да успостави плодоред и води књигу поља за биљну производњу, чију контролу и оверу врши дипломирани инжењер пољопривреде, који је члан комисије из члана 60. став 3. овог закона. Правна лица која остварују право на закуп пољопривредног земљишта у државној својини обезбедиће запошљавање незапослених лица. Ако се након давања земљишта у закуп промени сопственик права својине на пољопривредном земљишту, нови сопственик ступа на место закуподавца, а права и обавезе из закупа настају између њега и савесног закупца. 4 Министар надлежан за послове рада уз сагласност министра надлежног за послове пољопривреде

вреде прописује ближе услове за обезбеђивање запошљавања незапослених лица из става 9. овог члана.” **Члан 6.** У члану 64. став 2. мења се и гласи: „Пољопривредно земљиште даје се у закуп јавним надметањем у два круга, осим код права првенства закупа и права пречег закупа.” У ставу 3. речи: „и одлуку о давању у закуп земљишта” бришу се, а после речи: „у државној својини,” додају се речи: „у року од 60 дана од дана доношења Годишњег програма,”. У ставу 4. тачка на крају замењује се запетом и додају се речи: „уз сагласност Министарства.” Став 6. брише се. Досадашњи став 7. који постаје став 6. мења се и гласи: „Почетна цена закупа земљишта из става 1. овог члана у првом кругу не може бити нижа од 80% просечно постигнуте цене закупа по хектару, односно у другом кругу не може бити нижа од 60% просечно постигнуте цене закупа по хектару.” После става 6. додаје се нови став 7. који гласи: “Ако се пољопривредно земљиште не изда у закуп након спроведеног поступка из става 2. овог члана, Министарство може да спроведе поступак јавног надметања.” **Члан 7.** Назив члана 64а и члан 64а мењају се и гласе: „Право првенства закупа и право пречег закупа **Члан 64а** Право првенства закупа на период до 30 година има правно лице које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу и које достави инвестициони план на који сагласност, уз предлог мера за реализацију закупа, даје комисија, с тим што укупна површина предвиђена за давање у закуп по овом основу не може да износи више од 30% од укупне површине пољопривредног земљишта у државној својини предвиђене за давање у закуп у јединици локалне самоуправе. Комисију из става 1. решењем образује министар надлежан за послове пољопривреде које се објављује у службеном гласилу Републике Србије. Доказ да је лице уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и да се налази у активном статусу, инвестициони план на који је претходну сагласност дала комисија и предлог мера за реализацију закупа из става 1. овог члана, достављају се Министарству које те доказе доставља јединици локалне самоуправе. Одлуку о праву првенства закупа доноси јединица локалне самоуправе у року од 30 дана од дана пријема доказа из става 3. овог члана. Ако јединица локалне самоуправе не донесе одлуку о праву првенства закупа у року из става 4. овог члана, одлуку доноси Министарство. Право првенства закупа може да оствари више правних лица

на територији једне локалне самоуправе, а која нису у својству повезаних лица, с тим што укупна површина остварена по овом основу не може да буде већа од површине из става 1. овог члана. Лице које оствари закуп по основу права првенства закупа нема право остваривања права пречег закупа. Укупна површина пољопривредног земљишта у државној својини која је предвиђена за давање у закуп умањује се за површину из става 1. овог члана. Право првенства закупа из става 1. овог члана може да се оствари и на катарстарским парцелама које нису биле предмет закупа и коришћења у претходне три агроекономске године, а катарстарске парцеле које су опредељене за право првенства закупа сматрају се обухваћеним и садржаним у годишњем програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе. Право пречег закупа остварује се у поступку који спроводи јединица локалне самоуправе расписивањем јавног позива. Јавни позив из става 10. овог члана расписује се до 30. јуна текуће године, а пријава на јавни позив са потребном документацијом доставља се најкасније до 31. октобра текуће године јединици локалне самоуправе. Ако се на основу јавног позива из ст. 10. и 11. овог члана пољопривредно земљиште у државној својини не изда по основу права пречег закупа, то земљиште даје се у закуп јавним надметањем. Право пречег закупа пољопривредног земљишта у државној својини (у даљем тексту: право пречег закупа) има правно и физичко лице које је: 1) власник система за наводњавање, одводњавање, рибњака, пољопривредног објекта, стакленика, пластеника и вишегодишњих засада (воћњака и винограда који су у роду) који се налазе на пољопривредном земљишту у државној својини и које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу најмање три године; 2) власник домаћих животиња, који је и власник, односно закупца објекта за гајење тих животиња на територији јединице локалне самоуправе на којој се право пречег закупа остварује и које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу најмање 1 годину. Правна и физичка лица из става 13. тачка 1) овог члана имају предност приликом опредељивања површине пољопривредног земљишта по основу права пречег закупа. Правна и физичка лица из става 13. тачка 2) овог члана пречег закупа остварују по основу условних грла, и то до 1 ха по условном грлу. Ако је број условних грла по хектару већи од преостале површине примењује се принцип сразмерности између броја условних грла сваког имаоца права пречег закупа и расположиве површине у хектарима. Укупна површина пољопривредног земљишта која припада правном или физичком лицу коме је утврђено да има право пречег закупа умањује се за површину

пољопривредног земљишта коју има у свом власништву и у власништву њему повезаних лица, као и за површину од пољопривредног земљишта коју већ има у закупу по основу уговора закљученог са

Министарством и са другим лицима.

Ако током трајања закупа правно или физичко лице престане да испуњава услове на основу којих је добило право пречег закупа, односно право првенства закупа, уговор о закупу престаје да важи.

Закупнина пољопривредног земљишта у државној својини по праву пречег закупа је просечно постигнута цена закупа по хектару. Закупнина пољопривредног земљишта у државној својини по праву пречег закупа по основу из става 13. тачка 2) овог члана је просечно постигнута цена закупа по хектару, с тим што закупнина по праву пречег закупа по том основу не може бити већа од просечне цене закупа по хектару на територији Републике Србије у последње три године.

Закупнина која се остварује по праву првенства закупа не може да буде мања од закупнине из става 20. овог члана.

Просечно постигнута цена закупа по хектару је просечна постигнута цена на последњем одржаном јавном надметању за пољопривредно земљиште у државној својини које је дато у закуп на територији јединице локалне самоуправе, а ако у јединици локалне самоуправе није било јавног надметања у претходној години, просечна постигнута цена пољопривредног земљишта у државној својини свих граничних јединица локалне самоуправе.

Висину закупнине из ст. 19. и 20. овог члана утврђује јединица локалне самоуправе.

Одлуку о давању у закуп пољопривредног земљишта у државној својини по основу права пречег закупа доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе уз сагласност Министарства.

Против одлуке из ст. 4. и 24. овог члана може се изјавити жалба Министарству, а против истих одлука донетих од стране органа јединице локалне самоуправе са територије аутономне покрајине надлежном органу аутономне покрајине за послове пољопривреде, у року од 15 дана од дана доношења одлуке.

Влада ближе прописује услове, начин и поступак за остваривање права првенства закупа, критеријуме за утврђивање висине закупнине за право првенства закупа, као и документацију која се доставља уз захтев за остваривање права првенства закупа.

Министар ближе прописује услове, начин и поступак за остваривање права пречег закупа, као и документацију која се доставља уз захтев за остваривање права пречег закупа."

Члан 8.

У члану 646 ст. 1. и 2. мењају се и гласе:

„Право учешћа у јавном надметању за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини у првом кругу има физичко лице које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу најмање три године, са пребивалиштем најмање три године у катастарској општини на којој се налази земљиште које је предмет закупа, да је власник најмање 0,5 ha пољопривредног земљишта, односно правно лице које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу најмање три године, које је власник пољопривредног земљишта најмање 10 ha у катастарској општини у којој се налази земљиште које

је предмет закупа и има седиште на територији јединице локалне самоуправе којој припада та катастарска општина.

Право учешћа у јавном надметању за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини у првом кругу има физичко лице које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и налази се у активном статусу најмање 3 године, са пребивалиштем најмање три године на територији јединице локалне самоуправе која спроводи јавно надметање, а чија се парцела граничи са земљиштем у државној својини које је предмет закупа."

У ставу 3. после речи: „пољопривредних газдинстава“ додају се речи: „и налази се у активном статусу најмање три године."

Став 4. брише се.

Члан 9.

У члану 66. став 1. после речи: „на јавном надметању“ додају се речи: „односно по праву првенства закупа и праву пречег закупа и достављању средстава обезбеђења за вишегодишње уговоре“.

После става 3. додаје се став 4, који гласи:

„Послове увођења у посед пољопривредног земљишта у државној својини које је дато у закуп, односно на коришћење обавља општинска, односно градска управа у сарадњи са надлежном пољопривредном инспекцијом и органом надлежним за послове вођења јавне евиденције о непокретностима односно геодетском организацијом, о чему се сачињава записник."

Члан 10.

У члану 72. после речи: „не може се отуђивати“ додају се речи: „осим под условима предвиђеним овим законом“.

Члан 11.

После члана 72. додају се чл. 72а, 72б, 72в, 72г и 72д, који гласе:

Члан 72а

Пољопривредно земљиште у државној својини физичко лице може стећи теретно правним послом под условима прописаним овим законом, осим у области административне линије према Аутономној покрајини Косово и Метохија.

Пољопривредно земљиште у државној својини физичко лице може стећи ако:

- је држављанин Републике Србије;
- има регистровано пољопривредно газдинство у активном статусу најмање три године или је носилац породичног пољопривредног газдинства у активном статусу најмање три године;
- има услове/механизацију/опрему за обављање пољопривредне делатности;
- у својини има највише до 30 ha пољопривредног земљишта;
- има пребивалиште у јединици локалне самоуправе у којој се продаје пољопривредно земљиште у државној својини најмање пет године;

6) у последње три године није извршило отуђење више од 3 ha пољопривредног земљишта у свом власништву, осим у случајевима у којима је утврђен јавни интерес;

7) укупна површина коју ће физичко лице имати у својини након куповине државног пољопривредног земљишта не прелази 40 ha. Предмет продаје може да буде пољопривредно земљиште у државној својини ако:

1) је удаљено најмање 10 km од државне границе, а уз сагласност Владе, за сваки поједина-

чан случај, удаљеност може бити и мања, а по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове одбране и министарства надлежног за унутрашње послове;

2) није предвиђено важећим планским документом;

3) није предмет реституције;

4) не припада заштићеним природним добрима;

5) не припада или се не граничи са зоном безбедности/војном базом.

Физичко лице које испуњава услове прописане овим законом може стећи у својину највише до 20 ha површине на пољопривредном земљишту у државној својини. Физичко лице које има доспеле неизмирене обавезе по основу закупнине пољопривредног земљишта у државној својини не може да постане власник пољопривредног земљишта у државној својини.

Укупна површина пољопривредног земљишта у државној својини која може да буде предмет продаје не може да износи више од 20% од укупне површине пољопривредног земљишта у државној својини која може да буде предмет закупа у јединици локалне самоуправе.

Влада прописује ближе услове, начин и поступак продаје, као и документацију која се доставља у поступку продаје.

Члан 72б

Право прече куповине пољопривредног земљишта у државној својини има физичко лице које испуњава опште услове из члана 72. овог закона, као и посебне услове по следећем редоследу:

- да је власник инфраструктуре на пољопривредном земљишту у државној својини које је предмет продаје;
- да је сувласник са Републиком Србијом на катастарској парцели која је предмет продаје, а сувласнички део Републике Србије је мање површине од површине која је у власништву тог физичког лица;
- да је власник пољопривредног земљишта које се граничи са катастарском парцелом у државној својини која је предмет продаје;
- да је купац пољопривредног земљишта у државној својини које је предмет продаје и има закључен уговор о закупу пољопривредног земљишта у државној својини на период дужи од 20 година;
- да има пребивалиште најмање пет година у катастарској општини у којој се продаје пољопривредно земљиште у државној својини.

Члан 72в

Пољопривредно земљиште у државној својини које је предмет продаје утврђује Министарство на предлог јединице локалне самоуправе.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе одређује површине за продају пољопривредног земљишта у државној својини, и то почевши од најмањих катастарских парцела, и објављује јавни позив за прикупљање понуда уз сагласност Министарства.

Јавни позив обавезно садржи број катастарске парцеле и почетну тржишну вредност.

Јавни позив се објављује на огласној табли јединице локалне самоуправе и месне заједнице, на интернет порталу јединице локалне самоуправе, дневном листу и службеном гласилу јединице локалне самоуправе.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе разматра понуде и ако су испуњени сви услови предвиђени овим законом доноси одлуку о продаји уз претходну сагласност Министарства.

Ако се више физичких лица пријави за исто пољопривредно земљиште у државној својини предност има лице које има право прече куповине ако прихвати највишу понуђену цену, а ако се не пријави ниједно физичко лице које остварује право прече куповине пољопривредног земљишта у државној својини, предност има лице које је понудило највишу цену.

Тржишну вредност за пољопривредно земљиште у државној својини које је предмет продаје утврђује Министарство финансија – Пореска управа за сваку јединицу локалне самоуправе.

Ближе услове, начин и поступак за утврђивање тржишне вредности прописује министар надлежан за послове финансија уз сагласност министра надлежног за послове пољопривреде.

Против одлуке о продаји пољопривредног земљишта у државној својини може се уложити жалба Министарству у року од 15 дана од дана доношења одлуке.

Члан 72г

На основу правоснажне одлуке о продаји пољопривредног земљишта у државној својини Министарство и купац закључују уговор о купопродаји пољопривредног земљишта у државној својини.

Пољопривредно земљиште у државној својини које је предмет уговора о купопродаји не сме се отуђити, дати у закуп најмање петнаест година од дана продаје, нити бити предмет хипотеке и других оптерећења, осим у случају прописаном ставом 5. овог члана. Одредба става 2. овог члана односи се и на наследнике, односно правне следбенике купца.

По истеку рока из ст. 2. и 3. овог члана, Република Србија има право прече куповине ако купљено земљиште буде предмет продаје. Уговором о купопродаји пољопривредног земљишта у државној својини може се уговорити плаћање цене у ратама у року који није дужи од десет година од дана закључења купопродајног уговора уз достављање средства обезбеђења.

У случају из става 5. овог члана средства обезбеђења која доставља купац могу бити:

- уговор о јемству правног лица у износу уговорне вредности;
- банкарска гаранција у износу уговорне вредности;
- хипотека на земљишту које је предмет продаје.

Пољопривредно земљиште које је предмет уговора о купопродаји може се користити искључиво у пољопривредне сврхе.

Уколико купац не изврши обавезу плаћања у ратама у складу са закљученим уговором, уговор се раскида, а уплаћена средства се враћају купцу умањена за висину закупнине за период коришћења пољопривредног земљишта.

Члан 72д

Средства остварена од продаје пољопривредног земљишта у државној својини приход су буџета Републике Србије."

Члан 12.

У члану 80. тачка 126) мења се и гласи:

„126) услове и поступак давања на коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, давање у закуп по основу права пречег закупа и путем јавног надметања (чл. 61, 64, 64а и 64б)."

Члан 13.

У члану 83. после тачке 17) додаје се тачка 17а), која гласи: „17а) контролу да ли је надлежни орган јединице локалне

самоуправе донео годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта;" У тачки 19) после речи: „даје у подзакуп“ додаје се запета и речи: „односно контролу правног основа за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини“.

После тачке 19) додаје се тачка 19а), која гласи:

„19а) контролу успостављања плодореда и вођења књиге поља за биљну производњу у складу са овим законом;"

Члан 14.

У члану 85. став 1. тачка 9) после речи: „у подзакуп“ додају се речи:

„односно не успостави плодоред и не води књигу поља за биљну производњу у складу са овим законом“.

Члан 15.

У члану 87. став 1. број: „5.000“ замењује се бројем: „80.000“, а број:

„20.000“ замењује се бројем: „150.000“.

У тачки 1) речи у загради: „члан 14“ замењују се речима: „члан 60. став 4“.

У тачки 3) тачка на крају замењује се тачком и запетом.

После тачке 3) додаје се тачка 4), која гласи: „4) не достави податке из члана 60. став 8. овог закона."

Члан 16.

Изузетно, утврђивање права пречег закупа за израду годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2016. годину, који се израђује у складу са овим законом, врши на основу јавног позива који је расписала јединица локалне самоуправе.

Члан 17.

Пољопривредно земљиште у друштвеној својини (мешовита својина, други облици својине) које није стечено теретно правним послом и за које није извршен попис земљишта у складу са Законом о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине („Службени гласник РС“, бр. 49/92, 54/96 и 62/06 - др. закон) преноси се у јавну својину Републике Србије.

Физичком лицу које је уписано као корисник на пољопривредном земљишту у државној својини то право престаје даном ступања на снагу овог закона, осим у случају ако поседује правоснажно решење о враћању земљишта у складу са Законом о начину и условима признавања права и враћања земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС“, бр. 18/91, 20/92 и 42/98) које одговара парцели коју користи.

Даном ступања на снагу овог закона Републички геодетски завод дужан је да у складу са одредбама ст. 1. и 2. овог члана и чланом 94. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др.закон и 41/09), по службеној дужности, изврши упис пољопривредног земљишта у јавну својину Републике Србије, којим располаже и управља Министарство.

Члан 18.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

BILJEM PROTIV KARCINOMA

Magnetna polja izazivaju rak ?!

Objavljeno je da je kod radnika koji su bili izloženi jakim statičkim magnetnim poljima u aluminijumskoj industriji prisutna viša stopa moraliteta od leukemije

(Prenosimo izvode iz knjige “Lekovitim biljem protiv karcinoma”, autor Momčilo Moci Srećković, Slobomir 2015.)

Vaskoliki svet se nalazi pod uticajem prirodnog magnetizma koji potiče od zemlje i iz atmosfere. Osim toga, celokupno stanovištvo je izloženo magnetnim poljem koja stvaraju električni uređaji u domaćinstvu, sistemima za distribuciju električne energije i medicinske naprave.

Uticaju magnetnih polja izloženi su radnici u svim granama industrije gde se koristi električna energija, naročito tamo gde je u upotrebi jaka električna struja.

Neke elektrane, istraživačka postrojenja, transportna sredstva i medicinski uređaji mogu da stvore jaka magnetna polja.

Uticaj statičkih magnetnih polja

Na osnovu studije rađene u bivšem SSSR-u među radnicima u proizvodnji stalnih magneta uočeni su različiti subjektivni simptomi i funkcionalni poremećaji. Međutim, nedostatak statističkih analiza ili procena

uticaja fizičkih ili hemijskih štetnosti u radnoj sredini znatno umanjuje vrednost ovih izveštaja. Mada nedovoljno uverljive, ove studije ukazuju da ukoliko dođe do dugoročnog delovanja statičkih magnetnih polja, efekti su jedva uočljivi, pošto kumulativni ukupni efekti nisu uočeni.

U objavljenim epidemiološkim pregledima u SAD nisu otkriveni bilo kakvi značajni efekti po zdravlje u vezi sa dugoročnom izloženošću statičkim magnetnim poljima jačine do 2 T.

Objavljeno je da je kod radnika koji su bili izloženi jakim statičkim magnetnim poljima u aluminijumskoj industriji prisutna viša stopa moraliteta od leukemije. Mada ove studije ukazuju na porast rizika od raka kod osoba koje direktno učestvuju u proizvodnji aluminijuma, za sada nema jasnih dokaza koji bi ukazivali na one kancerogene faktore, proizišle iz radne sredine, koji dovode do bolesti.

Uticaj vremenski promenljivih magnetnih polja

Vremenski promenljiva magnetna polja generišu unutrašnje električne struje. Tako, na primer, polje sa brzinom promena od

3 T/s mogu indukovati struje pod približno 30 mA/m² gustine po obimu ljudske glave. Indukovane električne struje mogu poslužiti kao presudan parametar u proceni bioloških efekata na nivou ćelije.

Uzimajući najgori mogući slučaj, može se izračunati, barem u okviru jednog reda veličina, gustina magnetnog fluksa koja bi mogla dovesti do potencijalno štetnih gustina struje u tkivima. Mogu se izvesti sledeće tvrdnje o koleraciji između opsega indukovanih struja i gustina magnetnog fluksa sinusoidnog homogenog polja, koja dovede do bioloških efekata prilikom izloženosti čitavog tela:

- Između 1 i 10 mA/m² (indukovana magnetnim poljima iznad 0,5-5 mT na 50/60 Hz, ili 10-100 mT na 3 Hz), ustanovljeni su minimalni biološki efekti.
- Između 10 i 100 mA/m² (od 5-50 mT ili 100-1000 mT na 3 Hz) prisutni su pouzdano utvrđeni efekti, uključujući efekte na vizuelni i nervni sistem. Referisano je i o poboljšanjima kod zarastanja preloma kostiju.
- Između 100 i 1000 mA/m² (od 50-500 mT na 5-60 Hz ili 1-10 T na 3 Hz), primećena je stimulacija tkiva podložnog pobuđivanju magnetnim poljem i mogućna je štetnost po zdravlje.

Laboratorijske studije objavljene su sa ljudima koji su bili izloženi sinusoidnim vremenski-promenljivim magnetnim poljima. Ni u jednom od ovih istraživanja nisu obelodanjene nepovoljne klasične i psihološke promene kod izloženih osoba.

Najače polje korišćeno u ovim studijama sa dobrovoljnim učesnicima bilo je od 5 mT pri 50 Hz, kojem

Izvori magnetnih polja na radnom mestu

Izvor	Gustina magnetnog fluksa (mT) do 2,8 x 10,1 - 5,8 0,9 - 65 0,2 - 0,3 do 1. 02 - 0,3 0,5 - 1,7 (srednja vrednost) 7,6 1 - 50	Udaljenost (m) 0,3 0-0,8 0, 1-1 0,5 - 1 2 2 0,2 - 0,9 Položaj operatera Položaj operatera
Video terminali (VDT)		
Zavarivački luk (0-50 Hz)		
Indukcioni grejači (50-10 Hz)		
Odlivne peći na 50 Hz		
Lučne peći na 50 Hz		
Indukcioni upaljač na 10 Hz		
Elektro-zavarivanje pomoću zgure na 50 Hz		
Elektrolitički proces (0-50 Hz)		
Izdvajanje izotopa (statička polja)		

Podaci iz Zdravstvenih kriterijuma za čovekovu okolinu № 69 (EHC No 69) Magnetic Fields, Geneva, WHO, 1987.

oloških efekata prilikom izloženosti čitavog tela:

su pojedinci bili izloženi u trajanju od 4 sata.

Naročiti značaj imaju skorašnji epidemiološki izveštaji, koji predviđavaju preliminarne podatke koji ukazuju na porast incidence raka kod dece, odraslih i među pojedincima izloženim magnetnim poljima prirodom svoje profesije. U drugim epidemiološkim studijama nije zabeležen vidljiv porast genetskih oštećenja ili nenormalnih trudnoća. U studijama koje, ukazuju na porast raka kod dece i odraslih ovo se povezuje sa izloženošću veoma slabim magnetnim poljima (od 0,1 - 1 mT), 50 ili 60 Hz, veličine široko rasprostranjene u životnoj sredini.

Ovakvo dovođenje u vezu nemože se objasniti raspoloživim teorijama o kancerogenezi zasnovanim na uticaju vremenskih promenljivih elektromagnetnih polja. Preliminarna priroda epidemioloških dokaza i relativno mali porast prijavljene indicije ukazuje da iako ovi epidemiološki podaci ne mogu da se zanemare, treba sprovesti sveobuhvatne nove studije pre nego što bi se oni mogli prihvatiti.

(Nastaviće se)

Stari recepti

Proja

Potrebno je: 500g kukuruznog brašna, 1 jaje, kašika masti, malo soli, topla voda

Priprema: Ova proja se obično priprema kad se služi uz neko drugo jače jelo (recimo sarma od kiselog kupusa), mada mnogi i veoma mrsne proje služe uz takva jela. Vi ćete napraviti sopstveni izbor.

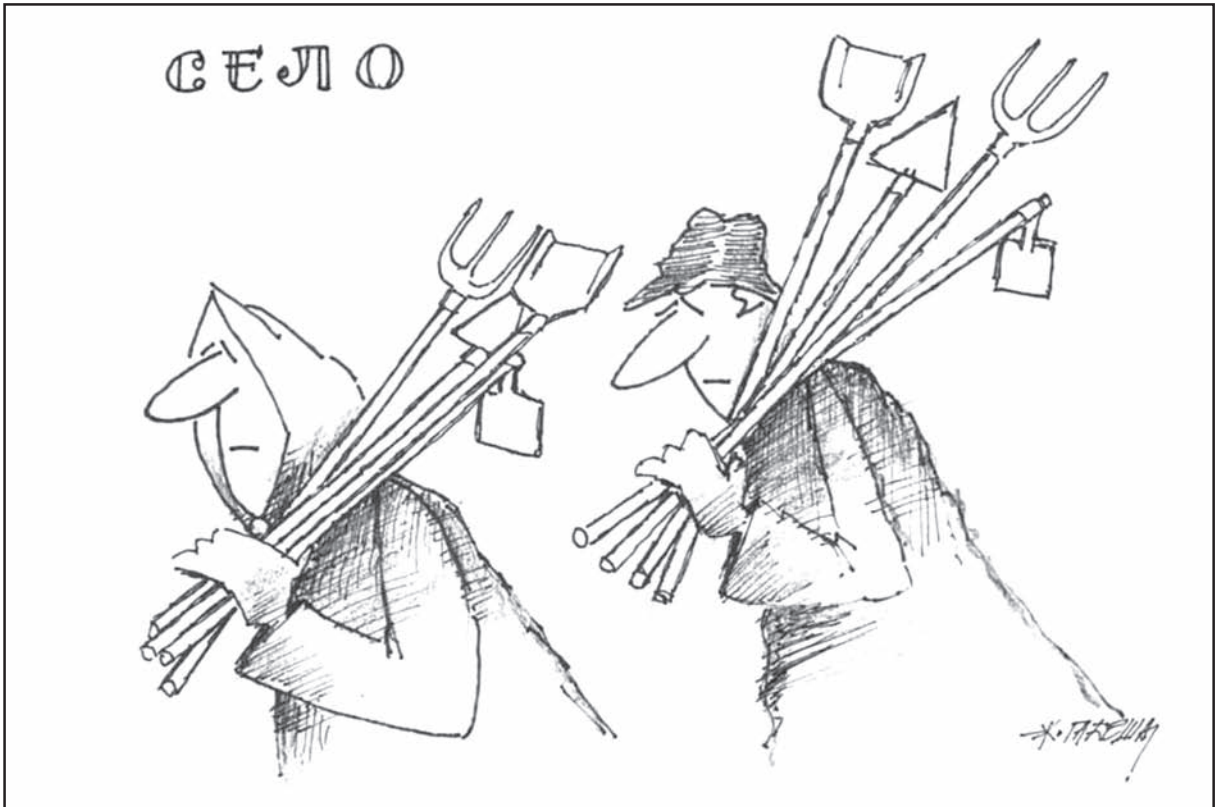
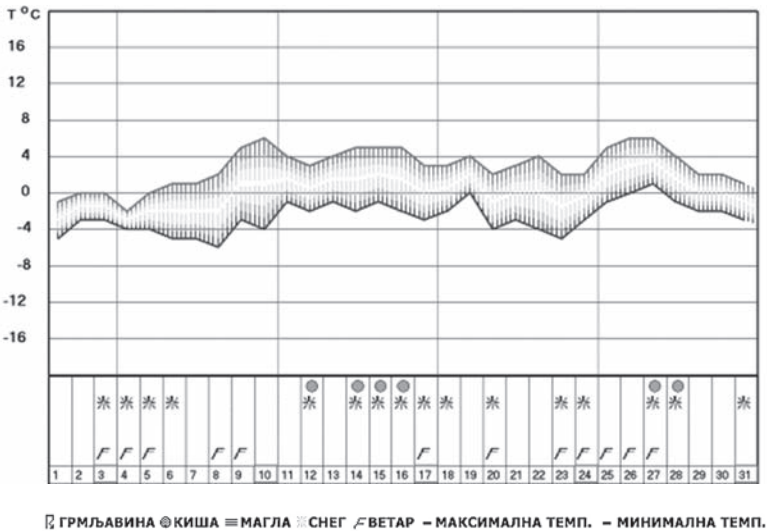
Zamešajte testo od pola kg kukuruznog brašna, 1 celog jajeta, male kašike masti i malo soli sa potrebnom količinom hladne vode.

Testo ne sme biti gusto, već takvo da se sipanjem u pleh samo razlije po njemu. Ovako pripremljena proja peče se tanko i korasto. Đuveč se podmaže mašću i pospe belim brašnom. Izručimo testo u pleh i stavimo u već zagrejanu rernu. Kad se proja ispeče i porumeni izvadimo je iz rerne i premažemo je tankim slojem masti. Kad malo dane, sećemo je na komade i još uvek toplu služimo.

Nećemo pogrešiti ako u testo dodamo malo kiselog mleka.

Prognoza vremena do 31. januara

Promet roba na Produktnoj berzi

od 25. 12. do 31. 12. 2015.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Stabilne cene žitarica i uljarica
- Ne mogu se očekivati značajnije promene cena
- Stabilne cene na svetskim berzama

Organizovano robno berzansko tržište koje organizuje "Produktna berza" iz Novog Sada i u 2015. godini je pokazalo da je jedini tržišni prostor koji može za svoj finalni proizvod da kaže da je neprikosnoven na ovim prostorima. Taj finalni proizvod se zo-

ve "referentna cena". Način na koji se registruje cena na berzanskom tržištu kandiduje ovu cenu kao reprezentativnu i iz tih razloga i može da nosi epitet referentne cene.

Analizirajući tržište u 2015. godini, poći ćemo od samog kraja. Berzan-

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Pšenica, rod 2015.	25	19,58	25	19,58	+/- 0,00%

PRODEX

Što se tiče nedelje za nama, nije bilo nikakvih cenovnih promena koje bi uticale na vrednost PRODEX-a, registrovanu prošlog petka. Ovaj indeks danas „vredi“ 203,64 indeksna poena, isto koliko i pre nedelju dana.

Kako je kraj kalendarske godine, nije zgoreg uporediti vrednost PRODEX-a i vrednost njegovih komponenti danas, u odnosu na kraj prošle kalendarske godine.

31.12.2014., PRODEX je bio veći nego danas i vredelo je 206, 37 indeksnih poena. Međutim aktuelni pad indeksne vrednosti u odnosu na prošlu godinu, još je izraženiji kada se uzme u obzir revalorizovana vrednost PRODEX u USD. Naime, PRODEX revalorizovan u američki dolar, danas iznosi 113,47 indeksnih poena, što jre za čak 13,24 indeksnih poena niže nego 31.12.2014.

Razlozi ovakvog pada leže u činjenici da je krajem prošle godine, na domaćem tržištu, kukuruz dolarski vredelo približno isto kao i danas, ali sa druge strane pšenica je prošle godine, na domaćem tržištu, vredela čak 216 USD/t, bez PDV-a, što je za čak 56 američkih dolara više nego danas. Istovremeno soja u zrnu takođe beleži veoma izražen pad revalorizovane cene, na domaćem tržištu. 31.12.2014., za soju u zrnu se plaćalo 427 USD/t, bez PDV-a, a danas ona vredeti „samo“ 369 USD/t, bez PDV-a.

Sve ovo ukazuje na činjenicu da su cene najznačajnijih poljoprivrednih kultura, izuzimajući kukuruz, danas znatno jeftinije nego pre tačno godinu dana.

ska tržište na samom kraju 2015. godine je zatvoreno sledećim cenama: pšenica 19,58 din/kg (17,80 bez PDV), kukuruz 17,38 din/kg (15,80 bez PDV) i soja 44,55 din/kg (40,50 bez PDV). Ostale robe zbog male frekventnosti trgovanja ovom prilikom nećemo analizirati. Posmatrajući pomenute cene u odnosu na poslednji dan trgovanja u 2014. godini, situacijaje sledeća: cena pšenice na dan 31.12.2015. je niža za 18,35% , cena kukuruza je viša za 8,22%, dok je cena soje u padu za 4,71%. Ako uzmemo u obzir cene u dolarskim vrednostima, tada je situacija još nepovoljnija sa aspekta tržišne pozicije pojedinih roba. Naime, u dolarskim

vrednostima sve tri robe su u padu i to pšenica za 27,00%, kukuruz za 3,25%, a soja za 14,80%.

Generalna ocena tržišta u 2015. godini bi mogla da se okarakterise u jednoj ključnoj reči, a to je: stabilnost. Ova ocena pogotovo može da se odnosi na period od početka ekonomske 2015./16 godine, odnosno od žetve, pa do kraja godine. Nikada veće svetske zalihe pšenice, kukuruza i soje, uz solidan prinos ovih kultura i na našem tržištu, razlog su velike ponude, kao i nešto nižih i iznad svega izuzetno stabilnih cena. Ovakav razvoj situacije na tržištu nije odgovarao većem obimu trgovanja, tim pre što su se izvoznici usled prilično popu-

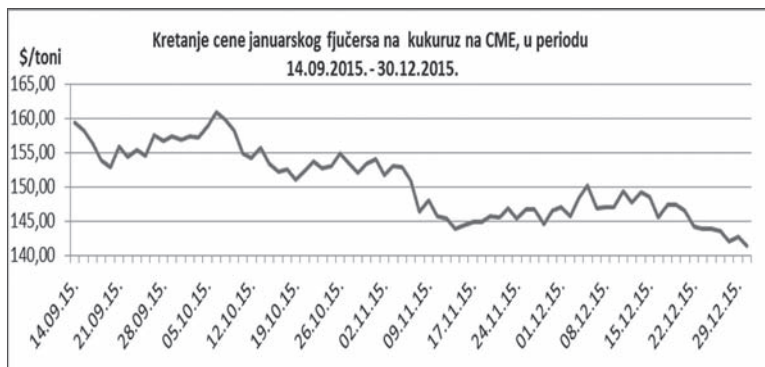
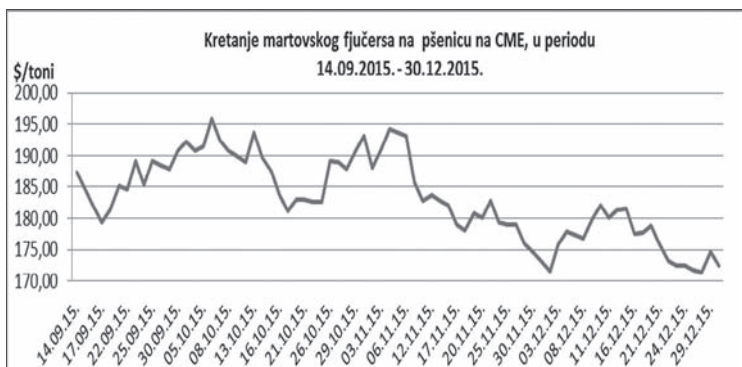
njenih lučkih terminala na Crnom moru, po prilično niskim cenama u velikoj meri povukli sa tržišta.

Sva predviđanja za narednu kalendarsku godinu svakako moraju za svoju ishodišnu tačku da imaju nivo prenetih zaliha iz prethodne godine, a one će biti veoma velike. To bez sumnje znači da se ni u prvoj polovini naredne godine ne mogu očekivati značajnije promene cena. Šta će se dešavati nakon žetve svakako najviše zavisi od prinosa useva novog roda. Ono što već sada brine svetske analitičare jesu moguće posledice klimatskog fenomena "El Nino", kao i sve češći i sve veći uticaji političkih kriza na tržište hrane.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

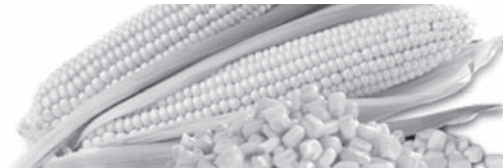
PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, MARTOVSKI FJUČERS 2016.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	171,74 \$/t	171,38 \$/t	174,76 \$/t	172,55 \$/t	-
Kukuruz	143,46 \$/t	142,12 \$/t	142,67 \$/t	141,33 \$/t	-

Ovu godinu su tržišta završila bez značajnih promena, pod uticajem fundamentalnih činjenica koje obaraju cenu i hladnog vremena u crnomorskom slivu koji je uticao na rast cena. Usled prazničnih dana značajno je

smanjen obim prometa, a čest faktor na ovonedeljne oscilacije su bili i tehnički faktori.

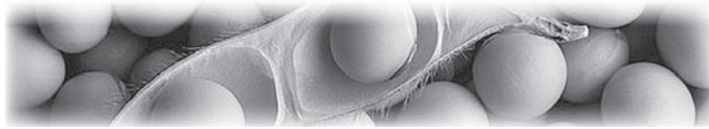
Kukuruz je u odnosu na kraj prošle nedelje jeftiniji za 1,75%, dok je cena fjučersa na pšenicu gotovo identična.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, jan 16	321,59 \$/t	317,84 \$/t	319,68 \$/t	321,66 \$/t	-
Sojina sačma, jan 16	269,00 \$/t	267,30 \$/t	368,50 \$/t	265,80 \$/t	-

Veća konkurentnost J. američke soje je obarala cene, da bi povećane izvozne aktivnosti iz luka u SAD-u krajem nedelje uticale

na blagi rast. U poslednjih nedelju dana soja je pojeftinila za 0,70%, dok je cena sojine sačme niža za 2,42%.

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
163,40 EUR/t (futures mar 16)	151,27 EUR/t (futures mar 16)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
174,75 EUR/t (futures mar 16)	146,75 EUR/t (futures jan 16)

Budimpeštanska berza ove nedelje nije radila. U Parizu je pšenica skuplja za 0,43%, dok je cena kukuruza pala za 2,49%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR

Francuski hibridi kukuruza i suncokreta

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.com
branimir.alivovodic@limagrain.com
www.limagrain.rs

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

VOĆE 4.1.2016. - 11.1.2016.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Banana (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	110.00	115.00	115.00	bez promene	prosečna
2	Dunja (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	115.00	120.00	120.00	rast	vrlo slaba
3	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	80.00	90.00	90.00	bez promene	prosečna
4	Grožđe (belo ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	220.00	230.00	220.00	pad	vrlo slaba
5	Grožđe (crno ostale)	Uvoz(Argentina)	kg	220.00	230.00	220.00	-	vrlo slaba
6	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	30.00	35.00	35.00	bez promene	dobra
7	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	45.00	45.00	45.00	bez promene	slaba
8	Jabuka (Delišes ruž.)	Uvoz(Grčka)	kg	100.00	100.00	100.00	bez promene	vrlo slaba
9	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	45.00	50.00	50.00	rast	prosečna
10	Jabuka (Greni Smit)	Domaće	kg	45.00	55.00	50.00	rast	prosečna
11	Jabuka (Jonagold)	Domaće	kg	40.00	45.00	45.00	rast	prosečna
12	Jabuka (Mucu)	Domaće	kg	40.00	45.00	45.00	rast	slaba
13	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	50.00	55.00	50.00	bez promene	slaba
14	Jagoda (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	400.00	400.00	400.00	bez promene	vrlo slaba
15	Kivi (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	90.00	90.00	-	vrlo slaba
16	Kivi (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	105.00	120.00	110.00	pad	slaba
17	Kruška (Viljamovka)	Domaće	kg	70.00	80.00	80.00	bez promene	slaba
18	Kruška (ostale)	Domaće	kg	75.00	90.00	80.00	bez promene	slaba
19	Kruška (ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	170.00	180.00	170.00	-	vrlo slaba
20	Lešnik (očišćen)	Domaće	kg	1000.00	1100.00	1100.00	bez promene	prosečna
21	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	100.00	120.00	120.00	rast	dobra
22	Mandarina (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	110.00	95.00	rast	dobra
23	Nar (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	140.00	150.00	140.00	-	slaba

POVRĆE 4.1.2016. - 11.1.2016.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	veza	20.00	20.00	20.00	pad	slaba
2	Boranija (žuta)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	300.00	300.00	pad	vrlo slaba
3	Brokola (sve sorte)	Domaće	kg	130.00	180.00	140.00	rast	vrlo slaba
4	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	100.00	100.00	100.00	rast	slaba
5	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	30.00	35.00	30.00	bez promene	slaba
6	Dinja (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	230.00	240.00	240.00	-	vrlo slaba
7	Karfiol (sve sorte)	Domaće	kg	100.00	130.00	120.00	bez promene	vrlo slaba
8	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	50.00	60.00	60.00	bez promene	vrlo slaba
9	Kelj pupčar (sve sorte)	Domaće	kg	100.00	110.00	100.00	bez promene	slaba
10	Krastavac (salatar)	Uvoz(uvoz)	kg	140.00	150.00	150.00	-	vrlo slaba
11	Krastavac (salatar)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	130.00	130.00	bez promene	vrlo slaba
12	Krompir (beli)	Domaće	kg	35.00	40.00	40.00	bez promene	prosečna
13	Krompir (crveni)	Domaće	kg	35.00	40.00	40.00	bez promene	prosečna
14	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	30.00	35.00	35.00	rast	slaba
15	Luk beli (mladi)	Domaće	veza	360.00	450.00	400.00	-	prosečna
16	Luk crni (mladi)	Domaće	veza	20.00	22.00	20.00	bez promene	vrlo slaba
17	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	35.00	50.00	40.00	bez promene	prosečna
18	Paprika (Babura)	Uvoz(uvoz)	kg	140.00	250.00	180.00	rast	vrlo slaba
19	Paprika (ljuta)	Uvoz(Grčka)	kg	450.00	500.00	500.00	rast	vrlo slaba
20	Paprika (šilja)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	210.00	200.00	bez promene	vrlo slaba
21	Paradajz (chery)	Uvoz(uvoz)	kg	220.00	250.00	250.00	bez promene	vrlo slaba
22	Paradajz (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	170.00	175.00	170.00	-	vrlo slaba
23	Paradajz (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	150.00	150.00	150.00	bez promene	slaba
24	Pasulj (beli gradištanac)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	200.00	180.00	bez promene	prosečna
25	Pasulj (beli tetovac)	Uvoz(uvoz)	kg	200.00	380.00	200.00	bez promene	prosečna
26	Pasulj (beli)	Domaće	kg	170.00	180.00	170.00	bez promene	prosečna

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	21.00	24.00	23.00	bez promene	prosečna

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	22.00	25.00	23.00	bez promene	dobra
2	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	25.00	27.00	26.00	bez promene	dobra
3	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	70.00	80.00	75.00	rast	prosečna
4	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	20.00	23.00	22.00	bez promene	dobra
5	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	pad	prosečna

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	24.00	23.00	bez promene	dobra
2	Lucerka (seno u bala-ma)	bala 12-25kg	Domaće	kg	20.00	22.00	21.00	bez promene	prosečna
3	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	24.00	27.00	25.00	bez promene	slaba
4	Sojino zrno	džak 50kg	Domaće	kg	40.00	60.00	50.00	bez promene	slaba
5	Stočni ječam	džak 50kg	Domaće	kg	26.00	28.00	27.00	bez promene	slaba
6	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	20.00	22.00	21.00	bez promene	dobra

SILOS Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	17.00	21.00	19.00	bez promene	dobra

CENE ŽIVE STOKE

Mesto prikupljanja cena: Loznica - stočna pijaca

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	280.00	300.00	290.00	pad	11-15
2	Jarad	sve težine	sve rase	210.00	230.00	220.00	bez promene	6-10
3	Koze	sve težine	sve rase	140.00	160.00	150.00	bez promene	0-5
4	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	120.00	140.00	130.00	bez promene	0-5
5	Ovca	sve težine	sve rase	130.00	160.00	140.00	bez promene	0-5
6	Prasad	16-25kg	sve rase	180.00	210.00	190.00	pad	16-20
7	Prasad	<=15kg	sve rase	200.00	220.00	210.00	bez promene	16-20
8	Tovljenici	80-120kg	sve rase	130.00	150.00	140.00	bez promene	6-10

IZVEŠTAJ O CENAMA ŽIVE I ZAKLANE STOKE U KLANICAMA

Mesto prikupljanja cena: Južno-banatski okrug klanica

* Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

R.B.	Naziv živ.	Težina/uzrast	Rasa	Cena (din)			Trend	Ponuda, broj grla
				min	max	dom		
1	Jagnjad	sve težine	sve rase	300.00	300.00	300.00	bez promene	slaba
2	Junad	>480kg	sve rase	200.00	230.00	220.00	bez promene	prosečna
3	Krmače za klanje	>130kg	sve rase	110.00	110.00	110.00	bez promene	vrlo slaba
4	Prasad	16-25kg	sve rase	180.00	190.00	180.00	pad	prosečna

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA
MEHANIZACIJA

• Prodajem traktor Belarus MTZ 82, godina proizvodnje 2004 u originalnom stanju. Tel: 063/356-234.

• Traktor u dobrom stanju, sve ispravno...za-mena za kiper kamion do 3.500 EUR ..za manji traktor i doplata. Moguća kombinacija navede-nih. Tel: 060/471-47-88.

• Prodajem kombajn Claas Mercator 70, u is-pravnom stanju. Motor dajc 120KS, u odlicnom stanju, gume dosta dobre, remenje takođe. Kombajn je registrovan. Tel: 064/159-35-76.

• Prodajem kombajn Claas Mercator 70, u is-pravnom stanju. Motor dajc 120KS, u odlicnom stanju, gume dosta dobre, remenje takođe. Kombajn je registrovan. Tel: 064/159-35-76.

• Traktor IMT-589 DV kompletno detaljno re-montovan i servisiran uodličnom je stanju rad-nom stanju spreman za rad i radi sve funkcije. Tel: 061/200-32-17.

• Fendt 611 LSA,m 1982. god. sa prednjpm hidrauličkom, registrovan u perfektnom stanju. Tel: 063/531-155.

• Prodajem traktor Belarus MTZ 82, 2004 god, ispravan, registrovan. Tel: 063/356-234.

• Traktor je 87. god, očuvan, ne troši kap ulja od sipanja do sipanja, nema ulaganja! Zamena za 577DW novi tip. Zvati na broj 064/945-72-97 Dimitrije. Tel: 064/945-72-97.

• Traktor u dobrom stanju.Proizveden 1981. godine.Cena 3200 evra nije fiksna.Prodajem i traktorske vile za grane i seno.Cena je 190 evra.. Tel: 063/584-632

• Na prodaju Rakovica 65, 2009. god. u per-fektnom stanju, 700 radnih sati, servo volan. Tel: 063/531-155.

• Traktor Volvo bm814 u dobrom stanju, sve ispravno, zamena za kiper kamion do 3.500 EUR, za manji traktor i doplata. Moguća kom-binacija navedenih. Tel: 060/471-47-88.

• Jednoredni berač Zmaj 214s – niski, 1990. godina proizvodnje, odlično stanje. Tel: 063/882-51-04.

• Massey Ferguson 3090, 1988. god. u per-fektnom stanju. Snaga motora 108 KS, 79 kW, Godina proizvodnje 1988. Tel: 063/531-155.

• Kombajn Epple Mobil 1240. U odličnom sta-nju, malo radio, motor odličan, 1980. godište. Tel: 062/186-94-06.

• Na prodaju Rakovica 65, 2009. god. u per-fektnom stanju, 700 radnih sati, servo volan. Tel: 063/531-155.

• Menjam IMT 560 novi tip za 577DW. Tel: 064/945-72-97.

• Fendt 611 LSA,m 1982. god. sa prednjpm hi-draulikom, registrovan. Tel: 063/531-155.

• Prodajem motokultivator honda f600 sa no-vim motorom novije generacije. Jačine od 6,5 ks. motor je potpuno nov samo što je upaljen. Cetvorotaktni čist benz. Sto se tiče menjača i on je bukvalno kao nov, koriscen 2 do 3 sezone. Posедује 3 brzine napred i jednu nazad. Blokade na oba točka, radi lakšeg kontrolisanja u radu. Izvod kardana. Sve je fabricko u prvoj boji. Freze odlične. Tel: 064/246-56-93.

• Prodajem Massey Ferguson 135KS, god.1985. Tel: 063/289-175.

• Prodajem Massey Ferguson 3090, 1988. god. u odlicnom stanju, registrovan, može zamena za Audi A 6, od 2007. god. pa mlađji, tojota kruzer, ML ili Vito. Tel: 063/531-155.

• Prodajem motokultivator IMT 502 u is-pravnom stanju. Motor je Brigs-Straton. Tel: 063/370-150.

• Motorni traktorčić "White" - 13 "Brigss", mo-tor od 15.SKS, sa jednim cilindrom, 6 brzina, dva noža, zahvat otkosa 106cm, sa korpom za skupljanje trave. Odlični! Paljenje preko ključa tj. anlasera. Ceo servis urađen bez ulaganja, sedi i kosi. Spreman odmah za košenje travna-tih površina, parkova, većih imanja, igrališta, golf terena... Sve informacije telefonom svak-im radnim danom od 08 do 21h, sem nedelje. Tel: 064/218-74-00.

• Traktor IMT-589 DV kompletno detaljno remontovan i servisiran uodličnom je stanju radnom stanju spreman za rad i radi sve funk-cije. Tel:061/200-32-17.

• Motokultivator IMT 502 u ispravnom stanju. Motor je Brigs-Straton.Tel:063/370-150.

• IMT 539, 1992. god. sa kabinom, u ekstra stanju, 3600 radnih sati. Tel:063/531-155.

OPREMA

• Prodajem berač Zmaj 214, jednoredni, u is-pravnom stanju.. Tel: 064/159-3576

• Prikolica za seno SIP2 – samoutovarna, 1992. godiste kao nova sa kardanom i noževi-ma. Tel: 064/341-28-05.

• Rotaciona kosačica marke Deutz-Fahr, radnog zahvata 1.85 sa kardanom, novim noževima, odlično očuvana.Tel: 063/886-97-17.

• Sejalica za zito, jecam, detelinu i sve vrste sitnih semena, radnog zahvata 4 metara sa 33 lule ,stalnim tragovima, branom za zagrtan-je, markeri, kniga sa upustvom podesavanja setve, fabricko stanje! Ekstra ocuvana! Tel: 063/886-97-17.

• Alko motorna grebenasta kosačica, od 4KS, benzinač, pogon napred i nazad, odlična i do-bra za košenje većih travnatih površina, livada, parkova, igrališta, golf terena...otkosa 70 cm. Informacije svakog radnog dana 08 - 21h. Ne-deljom ne! Tel064/218-74-00.

• Prodajem plasticne cisterne od 1000l. cena 75 eura, za veće količine dogovor. Sremska Mitrovica. Tel: 062/851-88-99.

• Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipuје, ima i ručnu kipu. Pod-lim 3mm, ojačana, široke gume, registro-vana.Tel: 022/265-61-11.

• Prskalica u odličnom stanju, uvezena iz Švajcarske, bure 800 litara, pumpa četvoroklipna marke Annovi Reverberi, grane 12m sa mo-gućnošću proširenja, cevi prohromske, pomoću hidraulike se grane otvaraju-otključavanja-za-kreću-dizu gore, dole. Za više informacija po-zovite. Prskalica se nalazi u selu Suljam (okoli-na Sr. Mitrovice). Tel: 064/296-37-99.

• Berač 221 sa bunkerom i rudom na hidraulič-no ukrštanje, u dobrom stanju. Tel: 022/664-596 i 060/066-45-96.

• Mašina bekerica sejanje kukuruza. Mašina je u odličnom stanju, prvi vlasnik. Tel: 022/664-596 060/066-45-96.

Prskalica Kranjska 330l, grane 8m, prvi vlas-nik. Tel: 022/664-596.

• V tanjirace. Tel: 062/101-68-60 i 022/301-751.

• Najkvalitetnije nove muzike za krave, koze ili ovce. Svi vitalni delovi izrađeni su od me-tala, odnosno svi delovi koji trpe opterećenje, mogućnost loma i koji su izloženi spoljnim uticajima (udarcima, nagnječenjima). Tel: 065/439-02-12 i 062/150-19-95.

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 met-ara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

• Rasturivač djubriva komplet sa kardanom i jedan točak za leopard plug - 3. Tel: 064/586-7554 i 063/787-3453.

Traktorska prkolica ili dugaćki špediter. Tel: 064/586-75-54 i 063/787-34-53.

• Hidraulicna poluga za traktor u ispravnom stanju. Tel: 064/215-82-34.

• Trobrazdni plug Leopard sa točkom. Tel: 066/208-498 i 022/736-066.

• Plug cevasti Češki četvorobrazni 4x30 za-hvat,visina gredera 75cm,razmak izneđu glava 80cm,plug je u odličnom radnom stanju. Tel: 061/200-32-17.

• Povoljno dvoredni berač Zmaj K2 u odloč-nom stanju generalno i detaljno remontovan novo sve stavljeno kaiševi,ležaji,tarup kućišta i ležajevi i noževi novi tarupa samooštreći,ko-mušački sto nov i ostale sve gumene lopatice na kraju ofarban i urađena elektro instalacija... Tel: 061/200-32-17.

• Rotori za drljaču u dobrom stanju, možda 2-3 ležaja zamenuti. Kupljeni zbog nadogradnje i tako ostali. Info poziv.. Tel: 064/249-1702.

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

• Trimer donesen iz Nemačke i potpuno je ne-korišćen. Stavljena je nova baterija koja ima 6 meseci garanciju. Može da trimuje travu i da se zakrene glava kako bi se travnate površine oivičile. Podešavanje dužine ručice omogućava korišćenje i na nepristupačnim mestima oko cveća ili u uskim prolazima. Tel: 061/171-50-38.

• Plug Lemken obrtač trobrazni 3x30 12 coli, stanje odlično... Tel: 061/200-32-17.

• Mašine-rotative,remontovane, za vađenje koštice iz voća (višnja, šljiva, kajsija, bre-skva), kapacitet od pet tona na sat.Cena od 6 - 10.000 evra. Tel: 063/514-133.

• Prskalica u odličnom stanju, uvezena iz Švajcarske, bure 800 litara, pumpa četvoroklipna marke Annovi Reverberi, grane 12m sa mo-gućnošću proširenja, cevi prohromske, pomoću hidraulike se grane otvaraju-otključavanja-za-kreću-dizu gore, dole. Tel: 064/296-37-99.

• Prodajem dvobrazni plug.Cena dogovor. Za sve informacije zvati na tel. 022/662-077 (Stanko). Tel: 063/404-930.

• Plug ravnjak češki, četvorobrazdni, 4x30 12 coli, stanje odlično... Tel: 061/200-32-17.

• Kosačica u odlicnom stanju. Potpunonovi nozevi na njoj, motor u extra stanju, benzinski snage 8 ks. Zahvat kose je 1,3 metra. Kosačica ima i mogucnost priključka prikolice i izveden je i priključak za instalacije za svetla za pri-kolicu. Veoma kvalitetna i snažna kosačica za ozbiljne radove i površine. Tel: 061/171-50-38.

• Crtalo od leoparda. Tel: 022/742-808 i 062/129-01-84

Ramena i spona za Imrt 5100 i IMT 5130. Tel: 060/545-7556.

• Blatobrani za kabinu orašje visina 60 cm du-žina 85 cm. Tel: 060/545-75-56.

• Atomizer Nobili uvoz iz Italije, remontovan, garancija, kardan i prevoz do kupca. Tel: 069/607-700 i 063/606-789.

• Freza Celli 160-200cm, uvoz iz Italije, re-montovana, garancija, kardan i prevoz do kup-ca. Tel: 069/607-700 i 063/606-789.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "BILANS VM"

**Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450**

• Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipuје, ima i ručnu kipu. Pod-lim 3mm, ojačana, široke gume, registro-vana. Tel: 022/265-61-11.

• Povoljno dvoredni berač Zmaj K2 u odloč-nom stanju generalno i detaljno remontovan novo sve stavljeno kaiševi,ležaji,tarup kućišta i ležajevi i noževi novi tarupa samooštreći,ko-mušački sto nov i ostale sve gumene lopatice na kraju ofarban. Tel: 061/200-32-17.

• Tanjčara V. Tel: 062/101-6860.

• Motokultivator, freza u odličnom stanju ben-zinac mali potrošač jako malo radio. Briksov motor nemačke proizvodnje, tri konjske snage. Tel:064/200-41-00.

• Prodajem dvobrazni plug.Cena dogovor.Za sve informacije zvati na tel. 022/662-077.

• Plug ravnjak češki, četvorobrazdni, 4x30 12 coli. Tel: 061/200-32-17.

• Prikolica IMT jednoosovinka kiper 4 tone, 1989. god. Tel: 063/531-155.

• Na prodaju četvorokrilne, petokrilne masivne drljače za traktore preko 60KS i trokrlne proširene za traktore ispod 60KS. Tel: 064/233-15-31.

• Na prodaju plugovi Leopard 14 coli, visoki, nove daske, novi plazovi prvi vlasnik mačvan-ski okrug, Mačvanski Metković. Tel: 064/466-30-65.

• Na prodaju silo kombajn. Tel: 063/289-175.

• Odzacki rasturivač za djubrivo. Rasturivač je u odličnom stanju

kupljen nov 2006 godine nosivisti 1500 kg. Ce-na vise nego povoljna. Tel: 069/147-12-65.

• Prodajem berač za kukuruz jednoredni Zmaj, 214 S, niski. 1990 godiste. u odlicnom stanju. Uvezan. Tel: 063/882-51-04.

• Prodajem rotacionu kosačicu marke Deutz-Fahr, radnog zahvata 1.85 sa kardanom, novim noževima, odlično očuvana. Tel: 063/886-97-17.

• Prodajem setvospremac. Tel: 062/101-68-60.

• Povoljno dvoredni berač Zmaj K2 u odločnom stanju generalno i detaljno remontovan novo sve stavljeno kaiševi, ležaji, tarup kućišta i ležajevi i noževi novi tarupa samooštreći, ko-mušački sto nov i ostale sve gumene lopatice na kraju ofarban i urađena elektro instalacija Tel:061/200-32-17.

• Plug IMT756, trobrazdni, cena po dogovoru. Tel:064/198-76-15.

• Plug Lemken obrtač trobrazni 3x30 12 coli, stanje odlično. Tel:061/200-32-17.

• Berač 221 sa bunkerom i rudom na hidrau-lično ukrštanje, u dobrom stanju. Tel:022/664-596.

• Sejačica za kukuruz SKPT-4 "OLT Osjek", mehanička četvororedna. Tel:022/476-092.

• Žitna sejalica saxsonija 2.5 metra iz uvoza u odlicnom stanju. Tel:064/145-44-98.

• Prskalica u odličnom stanju, uvezena iz Švajcarske, bure 800 litara, pumpa četvoroklipna marke Annovi Reverberi, grane 12m sa mo-gućnošću proširenja, cevi prohromske, pomoću hidraulike se grane otvaraju-otključavanja-za-kreću-dizu gore, dole. Tel:064/296-37-99.

**Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.
Tel: 063/8334-064 i 063/589-780**

• Prikolica traktorska TAM 5t, stari tip, nije kiper. Dimenzije 400x185x90. Gume 7.50-20. Tel:1060/545-75-56.

• Četvorokrilne, petokrilne masivne drljače za traktore preko 60KS i trokrlne proširene za traktore ispod 60KS. Tel:064/233-15-31.

• Prikolica IMT jednoosovinka kiper 4 tone, 1989. god. Tel:063/531-155.

• Prodajem dvosoban stan u Pejtonu. Tel: 062/592-586

• Prodajem dvosoban stan naselje Koloni-ja Mačvanska Mitrovica. Tel: 069/712-365 i 022/2685-606

• Kupujem noviju kuću od 150m2 uži ili širi centar Sremske Mitrovice. Tel: 624-978.

• Kupujem dvosoban stan u naselju Matije Hu-di prvi ili drugi sprat. Tel: 063/321-255

• Prodajem trosoban stan. Tel: 626-025.

• Uzimam zemlju u zakup u Sremskoj Mitrovici i okolini. Tel: 065/62-30-311.

• Prodajem jutro ipo zemlje pored Oaze, sa bazenom za kreč kapaciteta 14t i izvorskom vodom dubine 31,5m. Tel: 060/142-20-49.

**Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235**

• Prodajem kuću u Kuzminu i stan u Sremskoj Mitrovici, Matije Huđi ili menjam za stan u No-vom Sadu. Tel: 063/524-358.

• Prodajem novu kuću sa poslovnim prostorom (povoljno za radionicu-magacin) u Maloj Slavoniji – uknjiženo. Tel: 065/321-12-55.

• Kupujem plac u vikend naselju Ležimir. Tel: 064/466-50-41.

POLJOPRIVREDNI
PROIZVODI

• Prodajem soju rod 2015 za ishranu stoke.. cena po dogovoru.za dalje informacije pozovite natel. Tel: 063/539-301.

• Prodajem toвне čurke cena za očipečne čur-ke po kilogramu je 500 din. Tel: 062/205-508

• Na prodaju toвне svinje, težine 100-170kg. Tel:022/246-41-56 i 062/767-090.

• Prodajem mangulice crne za klanje od 100-150 kg. Tel: 064/238-07-14.

• Prodajem sadnice maline Glen (bez trna) sadnice su ekstra kvaliteta iz redovno odrza-vanog zasada, starog 2 godine. Gajene ispod planine Cer. Cena 15 din komad. Tel: 064/001-66-27.

• Prodajemo očišćen, suv lešnik, različitih kvalitetnih sorti, rod 2015. godine, prva kla-sa. Trenutno u ponudi 2t. Tel: 063/357-668 i 063/762-60-92

• Sadnice bagrema.Tel: 064/332-04-98

• Malina polka 2 ha. Počinje krajem jula i traje berba sve do kraja novembra, najbo-lja od svih sorti, najveći prinos i najkrup-nija, nije kao druge jesenje sorte koje stižu mesec posle nje a završavaju isto i dosta su sitnije, sve ovo možete proveriti na internetu...izvodljivo i pakovanje u manje ambalaže, dogovor. Tel: 065/350-47-11.

• Prodajem sadnice stalnoradajuće maline, polana. Tel. 064/428-47-09.

• Prodajem kvalitetan pasulj Tetovac, rod 2015 godina, proizveden bez trunke ve-štačkog đubriva i bez prskanja hemijskim sredstvima. Ručno prbran i pakovan po 10 kilograma, termički obrađen može stajati do proleća. Tel:064/132-37-12.

• Prodajem soju rod 2015 za ishranu sto-ke..cena po dogovoru.Tel: 063/539-301.

• Brane kruške viljamovke i šljive čačanka rodna. Tel: 065/865-49-99.

• Na prodaju Sojina pogača, takođe vršim zamenu soje za pogacu, na 100kg soje, do-bijate 82kg pogače. Tel: 066/644-17-25.

• Prodajem vise tona lešnika u ljusci. Vr-hunski kvalitet. Tel: 063/892-50-30.

• Veća količina starog kukuruza. Tel: 069/640-785.

• Prodajem dunje, brane u gajbama odlič-nog kvaliteta. Tel: 063/107-29-05.

• Aronija sadnice, 2.5 god stare, oko 60cm visine. 062/966-55-35.

• Svež plod aronije, prva klasa, berba 2014, 350 din/kg. Na veće količine dogovor. 062/966-55-35.

**SREMSKA
POLJOPRIVREDA**

PRETPLATITE SE!!!

Godišnja pretplata 1.500,00 dinara

Svakog drugog petka na Vašu adresu

Novine za savremenu poljoprivredu

Nazovite smesta

615-200

• Zimska divlja rukola, intezivnog ukusa i mirisa...Tel:

063/716-95-38.

• Sadnice pailovnije. Na veće kolicine cena po dogovoru. Kvalitet sadnog materijala zagaran-tovan. Tel:022/382-519.

• Tigar dinja 20 semenki. Odlikuje je jedan jak i intezivan egzotičan ukus i miris a osim toga je veoma dekorativna.

USLUGE, POSLOVI

• Vodoinstalaterski radovi, kvalitetno i povolj-no. Tel: 064/22-42-197.

• Uslužno molerski radovi/krečenje, gletova-nje, izolacija. Popust za penzionere 30%. Tel: 022/613-245 i 061/681-62-32.

• Časovi matematike, svim uzrastima, pripre-ma za završni i prijemni ispit. Dolazimo kod vas. Tel: 022/617-525 i 611-622.

• Časovi matematike za osnovce i srednjoškol-ce. Nebojša. Tel: 065/39-11-914.

• Medicinska sestra negovala bih stariju osobu, kuvala i spremala. Tel: 636-225.

• Apsolventkinja engleskog daje časove , po-voljno. Tel:636-225.

• Spremala bih, sat 250 dinara. Tel: 636-225.

• Žena srednjih godina čuvala bi starije ženske pokretne i nepokretne osobe može i noću na duži period. Tel: 064/524-91-53.

• Apsolventkinja engleskog daje časove, po-voljno. Tel:636-225.

• Spremala bih, sat 250 dinara. Tel: 636-225.

• Vodoinstalaterski radovi, kvalitetno i povolj-no. Tel: 064/22-42-197.

• Slikam portrete u svim tehnikama (olovka, pastel, ulje) prodajem slike (ulja na platnu, akvareli i druge tehnike). Tel: 062/971-37-52.

DOMAĆE ŽIVOTINJE

• Na prodaju dva proslogodišnja petla žutog orpingtona. Tel: 061/215-45-94.

• Petao i 4 koke. Tel: 064/128-10-72.

• Mladi od jednog meseca i odrasle ženke spremne za parenje stare oko 5,5, mese-ci.Cena je 500 dinara po mesecu starosti. Tel:064/128-10-72.

• Prodaja maulglica svih uzrasta i kilaza ! od prasadi do tovljenika, krmaće suprasne .. cena na upit, dogovor. Tel: 064/314-50-92

• Farma Martic iz Gibarca prodaje 6 steonih umatičenih junica simentalke..moguća korekcija cene ukoliko se uzima više komada. Tel: 065/271-37-78.

• Prvopraskinju maulglicu sa pet prasica starih četiri meseca za ostale informacije nazvati. Tel: 064/239-46-62.

• Prodaja maulglica svih uzrasta i kilaza ! od prasadi do tovljenika, krmaće suprasne. Cena na upit, dogovor. Tel: 064/314-50-92.

• Prvo praskinju maulglicu sa pet prasica starih četiri meseca za ostale informacije nazvati 064/239-46-62.

• Alpski Ustrojen jarac pre 6 meseci. Star go-dinu i po dana. tećak je 80 kg. Tel: 064/239-46-62.

• Leghorn petao star 6 meseci. Tel: 064/128-10-72.

• Hajkom i panon beli. Mladi od jednog meseca i odrasle ženke spremne za parenje stare oko 5,5, meseci.Cena je 500 dinara po mesecu sta-rosti. Tel: 064/128-10-72.

• Prodajemo 6 steonih umatičenih junica si-mentalke moguća korekcija cene ukoliko se uzima više komada. Tel: 065/271-37-78.

• Nerast rase landraš starosti 2 godine. Teži-ne 250kg, sa pedigreeom. Poreklo farma Bečej. Sve detaljnije informacije možete me pozvati. 063/805-5936

• Na prodaju 4 muzjaka pauna starih 2 godine. Tel: 064/281-12-12.

• Texel ovnovi sa pedigreeom oko 7 meseci stari u top kondiciji.Tel:066/453-081.

• Jarac star godinu dana. Mešanac je, bez ro-gova. Tel: 060/148-76-99.

• Na prodaju umatičen Sarolej ovan star 4,5 godine ekstra za priplod, klanje. Tel: 064/015-50-83.

• Prodajem visoko sjarene koze, mešane rase. Cena je 60 eura po grlu. Zvati posle 20h. Tel: 022/552-357.

• Ovan star nepune dve god da papirima rase Texel. Tel:063/108-29-00.

• 6 koza starosti 1-3 godine. Cena po dogovoru ili zamena za prasice, suprasne krmaće i ja-ganjce. Tel:062/240-106.

• Patuljaste koze, 2 mlade ženke..Indjija. Umi-ljate i skromne. 40 EUR komad. Tel:064/198-76-15.

• Sve prodaju 4 mužjaka pauna starih 2 godine. Sve informacije na 064/281-12-12 i 064/371-73-90.

• Žensko ome staro 10 meseci. Ome uhranjeno lepo veliko. Tel:062/162-47-71.

• Tovne čurke 450 din/kg. Tel:062/205-508.

• Nerast rase landraš starosti 2 godine. Teži-ne 250kg, sa pedigreeom. Poreklo farma Bečej. Tel:063/805-59-36.

• 40 komada prasića težine do 25 kilograma, Višnjičevo. Tel:062/800-46-29.

• Priplodne nazimice v jorkšir, uzrasta od 35-90 kg. Izuzetne, povoljno bez papira! Tel:063/411-104.

SREMSKA POLJOPRIVREDA

• **Sa "Sremskom poljoprivredom" na sremskim poljima, farmama i vašim gazdinstvima**

• **„Sremska poljoprivreda" svakog drugog petka na kioscima i u pretplati na vašu adresu**

• **Kako da unapredite sopstveni agrobiznis – kako do boljih prinosa na vašim poljima, kako do profitabilnog uzgoja na vašim farmama...**

• **Dragoceni saveti eminentnih stručnjaka, samo u vašoj „Sremskoj poljoprivredi"**

SREMSKA POLJOPRIVREDA

MARKETING
Tel/fax 022/610-496
Mob:063/8526-021

E-mail:poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

• Hajkom i panon beli. Mladi od jednog meseca i odrasle ženke spremne za parenje stare oko 5,5, meseci.Cena je 500 dinara po mesecu sta-rosti. Tel:064/128-10-72.

• Leghorn Petao star 6 meseci. Tel:064/128-10-72.

• Poni šarena kobila, stara 5 godina, visoka 90 cm, ispravna, mirna. Tel:066/461-734.

• Koza i dva muška jareta. Tel:065/470-16-52.

PLASTENICI, STAKLENICI

• Staklenik površine 8x4m, sa policama duž celog staklenika u 3 reda. Debeljina cevi je 3x4cm. Staklenik je iz 10 delova. Ima 4 pro-zora sa strana i vrata. Tel: 022/326-715 i 063/806-79-52.

• Plastenik korišćen 3 sezone, komplet sa mrežom za zasenu, u jako dobrom stanju. Tel:065/377-71-09.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2"

Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950

PČELARSTVO

• Košnice i delovi košnice.LR, DB, DB12, F. Podnjače AV, drvene i za sakupljanje polena. Milеров zbeg ili po uzorku.Svi delovi se izradju-ju od suve čamove daske, takođe svi delovi su spojeni cink vezom što omogućuje veliku čvr-stinu i dugotrajnost.Košnice su bez ramova.Tel: 063/126-08-79.

• Metalna konstrukcija paviljona sa elementima za sastavljanje. Nalazi se u Donjim Petrovcima između Indije i Rume. Postoje salonit ploče za krov i drveno lesonitna konstrukcija za strani-ce. Tel:064 516-97-03 i 022/441-326.

• Košnice sa pčelama, mera djerzon ram 40x25cm. U odličnom stanju, kao novi. Tel: 063/760-1015 i 022/752-236.

KUĆNI LJUBIMCI

• Na prodaju Hajkom kunici različitih uzrasta od mesec dana pa do skotnih zenki. Cena je 400 dinara po mesecu starosti. Tel: 063/564-166.

• Na prodaju nemački ovčar star 2 godine muž-jak, vrlo povoljno, po dogovoru. Tel: 064/987-28-14.

• Ovnoliki i hajom kunići, 500 dinara. Tel: 064/293-46-15.

• Hajkom i panon beli kunići, 400 dinara. Tel: 062/221-898.

• Na prodaju nemački ovčar star 2 godine muž-jak, vrlo povoljno. Tel: 064/987-28-14.

• Prodajem hajkom kunice na veliko i malo svih uzrasta, od mesec dana pa do skotnih zenki. Prodajem i meso kunica po dogovoru. Cena 500 dinara po mesecu starosti. Tel: 063/564-166.

• Hajkom i panon beli kunići. Cena po mesecu starosti 500 dinara, ima od 1, 2 i 4 meseca. Tel: 064/128-10-72.

• Na prodaju 4 mužjaka pauna starih 2 godine. Tel:064/281-12-12 i 064/371-73-90.

• Prodajem odrasle japanske guske. Tel:022/325-232.

• Poklanjam mačku i mačiće sijamskog pore-la. Tel: 641-193 i 062/641-193.

MOTORNA VOZILA

• BMW benzin 2004. godište, registrovan 3.800 evra može zamena za jeftiniji. Tel: 063/531-620.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem Jugo Koral In , godina proizvodnje 2007, sa plinom, cena 900 evra. Tel: 060/080-53-31.

• Prodajem Lanču Debra u voznom stanju, re-gistrovana. Tel:069/563-21-90 .

• Prodajem Mazdu 626, godište 1990, benzin – plin. Cena po dogovoru. Tel: 061/164-78-26.

• Prodajem Pasat b3, 91. godište. Moguća za-mena. Tel: 069/612-514.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem Jugo Koral In, godina proizvodnje 2007, sa plinom, cena 900 evra. Tel: 060/080-53-31.

• Kupujem registrovanu auto prikolicu 2h130 do 300 evra.Tel: 063/50-94-93.

• Prodajem vozila Zastavu 101, 2003. godište, Golf 2, 1989. godište i Ford eskort, 1996. godište. Tel: 061/635-05-18.

• Kupujem registrovanu auto prikolicu 2h130 do 300 evra.Tel: 063/509-493.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32

• Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

• Prodajem Jugo 55 godina proizvodnje 1991 u super stanju, nove gume. Tel: 061/635-05-18.

• Prodajem Fiat Panda 2002 godište, u odlič-nom stanju. Tel: 069/133-21-32.

• Prodajem ladu limuzinu 1300 ispravna, cena 200 evra. Tel:062/553-570 i 060/553-35-70.

• Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

RAZNO

• Čerupanje pilića, kapacitet 3 komada od-jednom, motor monofazni.. Tel: 064/381-16-71.

• Gumeni prsti za čerupaljke izrađeni od kva-litetne gume 50 sch, po želji može i u boji. Tel: 063/778-07-79 i 062/778-789.

• Prirodna creva uvozna za kobasice i sve za svinjokolj, uvozna svinjska creva usolje-na 92m+ od 1450 din uvozna svinjska creva usoljena 10m 180din uvozna ovčija creva usoljena 92m+ od 1350 din. Tel: 022/623-131.

• Povoljno, creva za peskarenje sa dizna-ma 8 i 10mm, kondenz boce i peskare. Tel: 022/673-526 i 063/854-16-38.

• Motor Lombardini 3LD510 i pumpa za na-vodnjavanje kapaciteta približno 1100 litara po minuti. Motor je odličan nije radio (nekori-šćen) posedujem sve papire. Uz pumpu idu i usisno i izduvno crevo. Tel: 064/360-47-26.

• Radijalna guma sa felnom i tegovima 16.9-28, nova. Tel: 063/531-155.

• Promena frekvencija od 10 do 30 KHz u nepravilnim vremenskim razmacima sprečava navikavanje pacova na zvuk i rezultat je na-puštanje domaćina na obostranu radost. Tel: 022/310-545

• Guma sa felnom za kombajn zmaj 142 di-menziije 70x50x16 cena je 45e. Tel: 069/147-12-65.

• Čerupaljke izrađene od pocinkovanog li-ma 1mm, ojačane, nisu farbane tako da ne postoji opasnost od tragova farbe na mesu. Cena bez elektromotora 100 EUR, cena sa el.motorom (monofazni), 170 EUR. Gume za čerupaljke, ekstra kvalitet, garantovana du-gotrajnost, cena 45 din/kom. Tel: 063/151-41-61.

• Cisternu metalnu zapremine 5000L kori-šćena za navodnjavanje.Tel: 022/465-323 i 064/145-44-30.

• Ukrasni bunari i mostići i drvena kolica, vrlo povoljno,

vrlo lep ukras za dvorište. Tel: 061/616-28-00 i 062/626-803.

• Prodajem kazan za rakiju. za vise informacija nazvati: 064/888-60-92.

• Prodajem bagremove stubove i drvo jabuku, 1m 2.800 dinara. Kuzmin, Kukujevci, Moro-vić, Martinci, Lačarak, Erdevik i Bačinci. Tel: 063/77-99-066

• Prodajem polovnu ugaonu garnituru veličine 270x180x80 cm i visine 45 cm, trosed se ras-klapa u ležaj. Cena po dogovoru. Tel: 064/530-48-13

OSIGURAJTE VAŠE USEVE I PLODOVE u kompaniji sa tradicijom dugom 200 godina! Tel: 064/4615-799

• Kupujem plastičnu cisternu od 1000l Tel: 069/612-514

• Izdajem garažu u centru grada, ulica Dosi-tejeva. Slobodna odmah. Tel: 022/627-144 i 069/122-21-29

• Prodajem TA peć 3kw. Tel: 069/712-467

• Iznajmljujem kazan za rakiju. Tel: 064/125-30-66

• Ovčija creva usoljena 92m+ od 1450 din, svinjska creva usoljena 92m+ od 1450 din. Tel: 064/128-60-22 i 022/623-131.

• Sadnice pailovnije. Na veće kolicine cena po dogovoru. Kvalitet sadnog materijala zaga-rantovan. Cena je izražena po komadu. Tel: 022/382-519 i 062/221-898

• Ekstra jake mrežice za rolovanje pilića i meso pakovanje na Ovčija creva usoljena 92M od 1450. Tel: 022/623-131 i 064/232-25-77.

• Zamena za ogrevno drvo Cisternu metalnu zapremine 5000L korišćena za navodnjavanje. Tel: 022/465-323 i 064/145-44-30

Posle kontejnera i kesa svi se vrate na čaše, razloga je mnogo, javite se. Tel: 060/455-16-30 i 022/455-163

• Krckalica za lešnik, ručna ili na elektromotor. Tel: 022/455-489 i 063/580-819

• Električna pumpa za pretakanje goriva deri-vata pumpa je bešumna, monofazna i profesi-onalna, kao nova je, uvoz Nemačka T.I.P. Mul-tioil 35M pumpentehnick 74919 helmastadt-Germany Rp28500max2100l-h Hmah 35m, uz pumpu ide i korpa i pištolj za točenje sa sigur-nosnim ventilima. Tel: 061/200-32-17.

• Polagač crne folije za bostan i papriku. Dva creva kap po kap i bača đubrivo. Tel: 022/245-1277 i 065/600-66-82.

• Jednogodišnje reznice korena paulovnije elongate. Dužina 5-8 cm.Tel: 064/281-06-62.

• Sadnice Paulovnjija Elongata spremne za jesenju sadnju. Visina oko 2m, prečnik sta-bla 2-4cm. Sadnice su starosti 9 meseci (se-me posejano u februaru - seme je domace, aklimatizovano, nije uvoz iz Kine). Šaljem Postexpressom, isključivo cepovane i zaštiće-ne kalemarskim voskom. Za lično preuzima-nje mogu i cele, kako kupcu odgovara. Tel: 064/565-45-15.

• Nove hrastove podnjače sa duplom zicom. Odgovaraju LR i Farar nastavcima od po 10 nastavaka. Tel: 064/836-26-34.

• Prodajem bagremove stubove i drvo jabuku, 1m 2.800 dinara. Kuzmin, Kukujevci, Moro-vić, Martinci, Lačarak, Erdevik i Bačinci. Tel: 063/77-99-066

• Kupujem razne elektromotore, ručni i električni alat, raznu građevinsku i poljo opremu, tanjirače, prekrupače, krunjače, šrafštuke, vintre, poljoprivrednu, etno i dru-gu antiku, butan boce i prodaja aluminijum-ske lamperije i limova za pokrivanje. Tel: 061/11-38-356

• Časovi matematike za osnovce i srednjo-školce. Nebojša. Tel: 065/39-11-914

• Potrebna cimerka za dvosoban stan kod Sportskog centra.Tel: 066/420-030.

• Prodajem balkonska vrata 80h210, vakum staklo kao nova. Tel: 060/325-24- 77.

• Prodajem očuvanu sofou, dezen šareno sivo/plavi dimenzije 215h85h80cm, cena 5.000,00 dinara, očuvanu fotelju za ljlja-nje sa zakrivljenim postoljem presvlaka, mebl plave boje , komada 2, cena 1.000 di-nara po fotelji. Tel:022/610-330 i 064/934-86-53.

• Aparat za sečenje rogova. Koristi se za odrasla grla kojima nije odstranjen rog. La-ko i jednostavno rukovanje. Tel: 024/479-72-99.

• Žardinjere od biber crepa. Rustičan izged. Velika žardinjera visine 38cm, dimenzije u gornjoj zoni 35 x 35cm. Unutrašnja zapre-mina oko 9 litara. 3.200,00 dinara. Mala žardinjera visina 28cm, dimenzije u gornjoj zoni oko 28 x 31cm. Unutrašnja zapremina oko 5.5 litara. 2.500 dinara. Žardinjere su ručni rad. Tel: 065/955-84-66.

• Ispravan točak. Tel: 064/233-15-31.

• Kederi za ugradnju stakla i dihtovanje vrata na traktorima, prikolicama kamionima, auto-busima, camcima, prekrupacima, starijim mo-delima auta lada, zastava i razne namene. Tel: 064/183-06-36.

• Flaše sa krstićima 4c, krstići su od duda spajani falcom bez lepka bez civija. Ako neko može da obezbedi prodaju negde na više da uzima 500 din, flaše se prodaju prazne bez pića to je na vama da sipate po vašem izboru.. Tel: 065/860-26-26.

• Prskalica za travu i cveće, metalna, sa kugl ventilom za prekid dovoda vode.Tel: 063/557-477.

• Kompletan lanac za vezivanje stoke. Tel: 064/233-1531 i 015/778-69-63.

• Prodajem bagremove stubove i drvo jabuku, 1m 2.800 dinara. Kuzmin, Kukujevci, Moro-vić, Martinci, Lačarak, Erdevik i Bačinci. Tel: 063/77-99-066.

• Kupujem razne elektromotore, ručni i elek-trični alat, raznu građevinsku i poljo opremu, tanjirače, prekrupače, krunjače, šrafštuke, vin-te, poljoprivrednu, etno i drugu antiku, butan boce i prodaja aluminijumske lamperije i limo-va za pokrivanje. Tel: 061/11-38-356.

• Prodajem dečiji krevetac. Tel: 022/621-098

SREMSKA MITROVICA • GOJKO CVIJETIĆ, PROIZVOĐAČ RASADE I ZAČINSKOG BILJA

Začini iz gradskog dvorišta

Na površini dvorišta koje je malo veće od pet ari, Gojko Cvijetić gaji rasadu i brojno ukrasno bilje koje prodaje na pijacama i sajmovima. Ono što je nekada bilo hobi, postaje sve ozbiljnija proizvodnja

Tezge sa cvećem, začinskim i lekovitim biljem uvek plene pažnju posetilaca bilo da se unalaze na pijaci, na izložbi ili nekom sajmu. Tako je zbog šarenila boja i ponude, mirisa i arome koju nude. Tako je bilo i na nedavnom Magičnom trgu u Sremskoj Mitrovici gde je uz razne đakonije, piće, kolače, novogodišnje slatkiše, ukrase za jelke i stolove, drvene igračke i crnogorična drvca na ponudi bilo začinsko i lekovito bilje, sadnice ruža sa štanda **Gojka Cvijetića** iz Sremske Mitrovice. Bilje je šiblje su njeno-vi proizvodi, sadnice ruže prodaje za druge, ali mu ovakve prilike dobro dođu za dopunu kućnog budžeta.

Ovaj Mitrovčanin se već 14 godina bavi proizvodnjom začinskog i le-

kovitog bilja, rasade raznog povrća i sadnica. Proizvodi ih na površini svog dvorišta koje je malo veće od pet ari i zbog toga sada ima samo stazu za prolaz, dok je sva ostala nekad zelena okolina kuće zasadjena raznim biljkama. Gojko Cvijetić, priča, kako je posebno poznat kao proizvođač rasade paradajza. Ovih januarskih dana on je početi da se priprema za taj posao, jer sve mora da bude spremno i kvalitetno uređeno da bi rasada na vreme bila dovoljnog uzasta i kvaliteta.

- Imam rasadnik na kraju Sremske Mitrovice, u Bloku B". Rasadnik se nalazi na mom placu, na nekoliko ari dvorišta, gde sam postavio tri plastenika i tu žena i ja proizvodim svoje začinsko bilje i rasadu. Začinsko bilje

sam počeo ra gajim malo i sada imam ruzmarina, smilja, stevije, lavande i drugih biljaka – priča Gojko.

U ranoj proizvodnji ovo bilje zahteva puno pažnje i nege pa se u poslove uključuje i Gojkova supruga koja je u svakom momentu tu da odradi što Gojko ne stigne jer je on i „spoljni momak“ - ide na pijace, sajmove i manifestacije na kojima prodaje svoje proizvode. Žao mu je, reče nam, što nema uslove da proširi ovu svoju proizvodnju jer veća količina sadnica i rasade zahteva znatno veću ulaganja ali donosi znatno veću zaradu. Biljna proizvodnja Gojku donosi zadovoljstvo, taj posao ga rasterećue, donosi mu veliko smirenje nakon posla u jednoj sremskomitrovačkoj firmi gde je, inače, zaposlen. Cvijetićima proizvodnja začinskog i lekovitog bilja čini dobru dopunu kućnog budžeta.

Uz rasadnik u mitrovačkom „Blok B“ koji je sada maksimalno popunjen jer je od placa ostala slobodna samo staza Gojko namerava da obezbedi dodatni prostor za širenje proizvodnje. Namerava, ali ne može da nađe adekvatnu njivu po prihvatljivoj ceni.

- Ovim poslom se bavimo 14 godina, prvo smo se iskusili u proizvodnji rasade, puno se radilo i sada smo tek dobili ime i zvanje u toj oblasti. Ako ne proširimo posao moraćemo da prekinemo, jer se tokovi tržišta brzo menjaju, prilagođavanje je neophodno. Ova oblast će za mnoge biti spasa jer će mnogo ljudi izgubiti posao, zato bi morao da proširim površine i povećam proizvodnju da bi bio sigurniji na tržištu – mišljenja je Gojko.

Ukrasno šiblje

Dok je ova porodica živela u Ležimiru, u porodičnoj kući su jedne godine odlučili da sade duvan. Zasnovali su četiri plastenika, koja su u određenom periodu godine ostajala prazna, seća se svojih početaka Cvijetić. Razmišljao je kako da ih iskoristi, posavetovao se sa stručnjacima, sa univerzitetskim profesorima o sadnji papirke ili nečeg drugog i odlučio se za rasadu. Iako su govorili da na duvan ne može ništa da se sadi, Gojko je probao i posrećilo mu se.

- Tako sam počeo proizvodnju rasade. Jedne godine to je bio paradajz, druge paprika. Plasirali smo to kroz mesnu prodavnicu u Ležimiru. Posle smo se preselili u Mitrovicu i sa

našim znanjem i iskustvom obezbedili smo kuću u kojoj imamo baštice i nastavili sa radom – priča Gojko koje supruga pruža dragovenu pomoć u ovom poslu.

Baveći se rasadom i začinskim i lekovitim biljem Cvijetić je upoznao mnoge slične proizvođače, a među njima i vlasnika čuvenog rasadnika ruža „Topalović“ iz Lipolista. Sada sarađuje sa njima u smislu prodaje ruža iz njihovog asortimana. Ko zna, možda jednog dana uz sve začinsko bilje i lekovito bilje u svom rasadniku Gojko Cvijetić iz Sremske Mitrovice počne i proizvodnju ruža.

Tekst: **S.Đaković**
Slike: **M.Mileusnić**

Gojko Cvijetić kod svog štanda

ZRNO PLUS u kombajniranju sa FAO 300 i 400

ZRNO PLUS

KONFITES FAO 430

KAMPARIS FAO 370

BALASCO FAO 440

KOLUMBARIS FAO 460

- Hibridi visokih i stabilnih prinosa zrna
- Hibridi koji omogućavaju sigurniju žetvu i u uslovima ekstremnih vremenskih prilika
- Hibridi koji imaju kompletno završen klip u tipu
- Hibridi koji brzo otpuštaju vlagu iz zrna
- Hibridi koji omogućavaju proizvođaču lako i brzo kombajniranje bez gubitaka

www.kws.rs

SEJEMO
BUDUĆNOST
OD 1856

KWS

